

THERMOS

Zema oglekļa satura apsildes un
dzesēšanas tīklu attīstības paātrināšana

Pasniedzēju apmācības programma:

**2. modulis. Enerģijas sistēmas kartēšana un modelēšana ar
THERMOS**

Autors: CSE/Imperial College

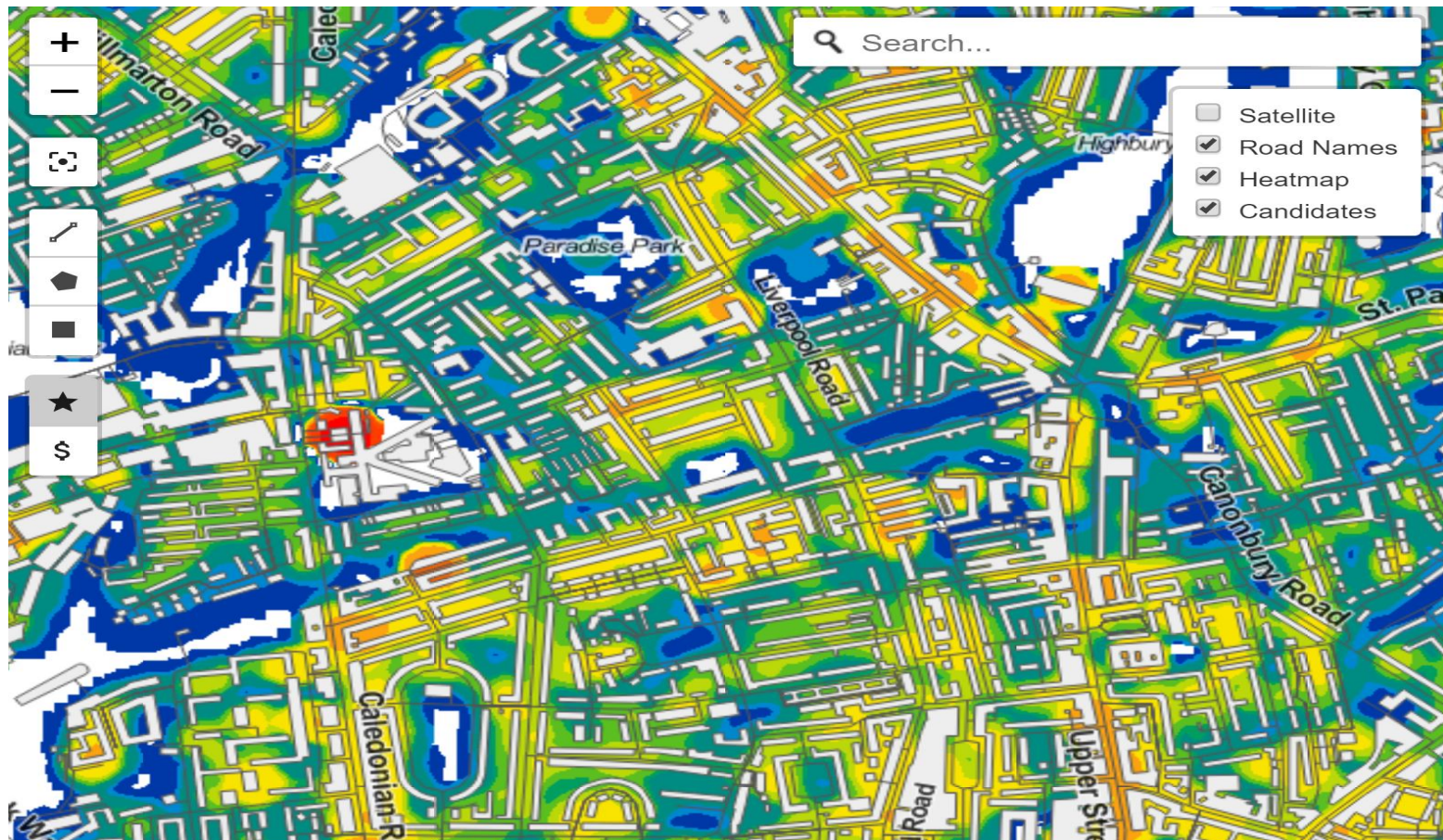
Esiet sveicināti THERMOS Pasniedzēju apmācības programmas 2. modulī!

Šim modulim ir trīs daļas:

- 2.1. Enerģijas sistēmas kartēšana
- 2.2. Enerģijas sistēmas modelēšana
- 2.3. Termālās enerģijas resursu modelēšanas un optimizācijas sistēma (THERMOS)

1. Enerģijas sistēmas kartēšana

Saturs

Moduļa pirmās daļas uzmanības centrā ir:

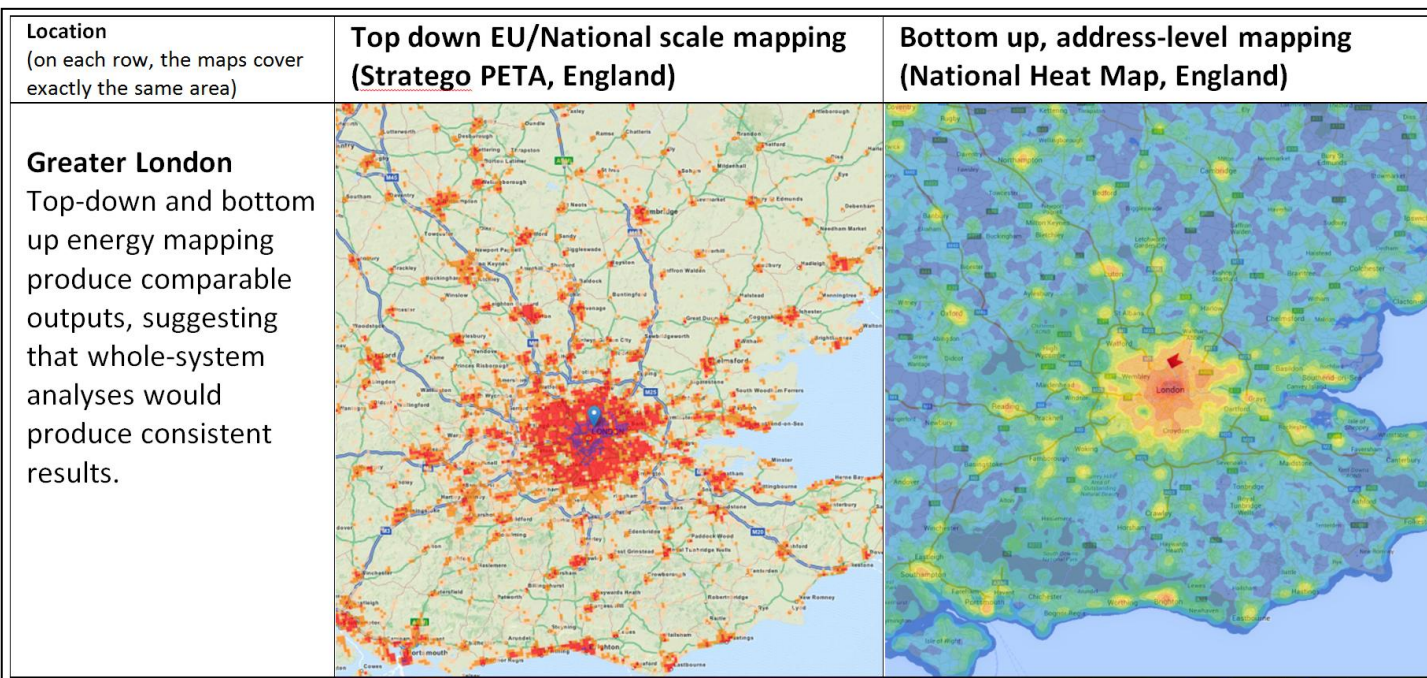
- Konceptija
- Metodoloģija
- Nepieciešamie dati un resursi
- Labas prakses piemēri

Ievads

- Robusta enerģijas sistēmas kartēšana ir vietējās enerģijas sistēmas analīzes būtiska prasība.
  - Kartēšana virzienā no augšas uz leju pastāv kontinentu un valstu līmeņos, tomēr enerģijas sistēmas infrastruktūras attīstībai ir raksturīgs **specifiskas vietējās informācijas** trūkums.
- Tāpēc THERMOS mērķis ir pievērsties šim trūkumam, izstrādājot un publicējot mūsdienīgu metodoloģiju, ar kuras palīdzību izstrādāt **adreses līmeņa enerģijas sistēmas kartes** enerģijas sistēmas analīzei **THERMOS lietojuma** ietvaros.

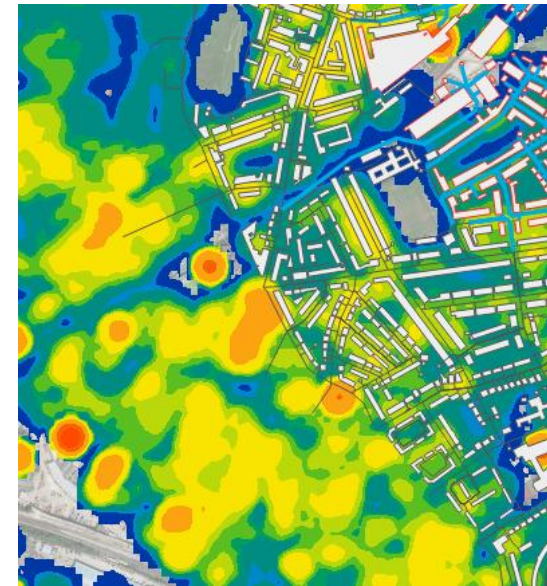

Location (on each row, the maps cover exactly the same area)	Top down EU/National scale mapping (Stratego PETA, England)	Bottom up, address-level mapping (National Heat Map, England)
Greater London Top-down and bottom up energy mapping produce comparable outputs, suggesting that whole-system analyses would produce consistent results.		
Islington Top-down mapping lacks detail required for identification of specific options. Address-level mapping enables and analysis of potential networks (the image here can be viewed live at http://tinyurl.com/LB1-networks)		

THERMOS enerģijas sistēmas kartēšanas pieejas galvenās iezīmes

- Vietējo enerģijas sistēmu telpiskais attēlojums augstas izšķirtspējas formātā
- Tiks izveidots un publicēts jauns termālās kartēšanas "standarts" vietējā enerģijas tīkla plānošanas atbalstam
- Adreses līmeņa siltuma pieprasījums virzienā no apakšas uz augšu, izmantojot modelētos ēku raksturlielumus vai empīriskos patēriņa datus

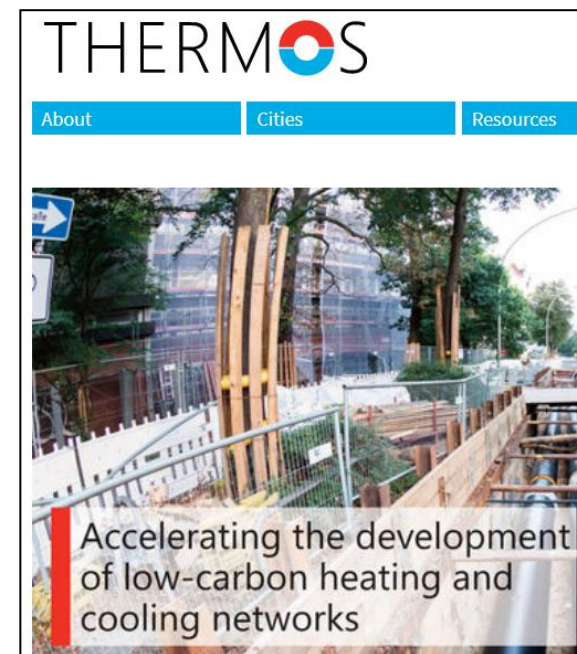

THERMOS enerģijas sistēmas kartēšanas pieejas galvenās iezīmes

- Augstas izšķirtspējas telpiskās enerģijas sistēmas datu kopas, piemēram, energoapgāde (tostarp sekundārie avoti, piemēram, atlikušais siltums), elektrotīkli, ēku īpašības, ceļu/celiņu tīkla topoloģija utt.
- Iespēja replicēt pāri robežām, izmantojot atklātos datus (kur vien iespējams)
- Pilnībā integrēta ar THERMOS atklātā pirmkoda tīmekļa lietotnes rīku robustai enerģijas sistēmas kartēšanas un modelēšanas analīzei

Kartēšanas metodoloģija, kas izstrādāta kā četru posmu procesa daļa, lai izveidotu THERMOS tīmekļa kartes

1. Metodoloģijas attīstība adreses līmeņa enerģijas pieprasījuma karšu izstrādei
2. Enerģijas pieprasījuma ģeodatu kopu komplektēšana sākotnēji pilotprojekta pilsētām — Izlingtonai (Lielbritānija), Granoljersai (Spānija), Varšavai (Polija) un Jelgavai (Latvija)
3. Enerģijas sistēmas papilddatu komplektēšana un pārvaldība
4. Enerģijas pieprasījuma un papildu slāņu vizualizācija un publicēšana tīmekļa lietotnē, lai izveidotu tīmekļa kartes katrai pilotprojekta pilsētai.

Mums ir
pazīstams šāds
pasaules
skatījums:

Tomēr THERMOS
ir nepieciešams
kas vairāk līdzīgs
šim:

Punkti ēku
atrašanās vietām
un enerģijas
pieprasījumam, kā
arī energoapgādes
vietām

Punkti ēku
atrašanās vietām
un enerģijas
pieprasījumam, kā
arī energoapgādes
vietām

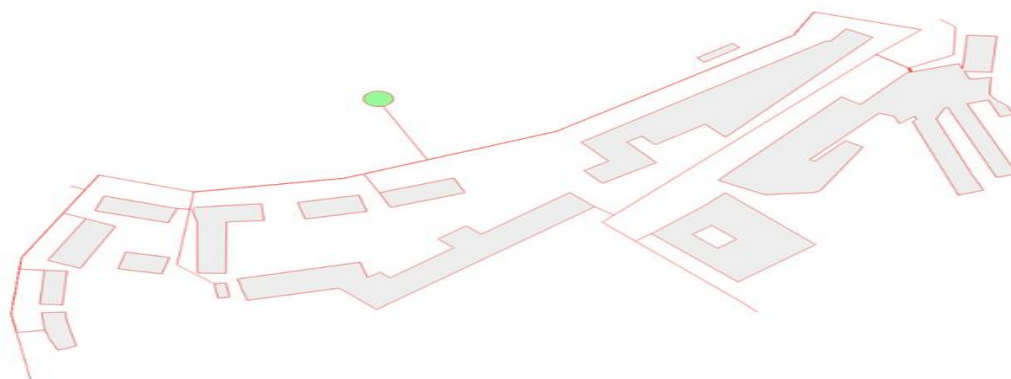

Līnijas
enerģijas
sadales
iespējamiem
maršrutiem

Lai šo modeli attīstītu, mums ir nepieciešami:

1. enerģijas pieprasījuma aprēķini esošām vai jaunām ēkām (punkti);
2. energoapgādes aprēķini zināmiem aktuāliem/potenciāliem resursiem (punkti);
3. ceļu tīkla attēlojums (līnijas).

Ēku siltuma pieprasījuma aprēķināšana (1/5)

THERMOS metode darbojas, izmantojot dažus/visus no šiem:

- trīs dimensiju ēkas forma/izmērs;
- ārējās un iekšējās temperatūras;
- ēkas termālās efektivitātes un vietas apsildes pieprasījums;
- citi standarta etaloni.

Ēku siltuma pieprasījuma aprēķināšana (2/5)

a) Trīs dimensiju ēkas forma/izmērs tiek iegūts, izmantojot:

- **grīdas platības datus**, piemēram, no OpenStreetMap, ko bieži izmanto kā siltuma pieprasījuma pamatotu paredzētāju;
- **LIDAR (aerolāzerskenēšana)** datus;
- **ēkas veida/apdzīvotības datus**, piemēram, ja LIDAR nav pieejama, ko izmanto stāvu skaita noteikšanai dzīvojamā torņveida blokā.

Ēku siltuma pieprasījuma aprēķināšana (3/5)

b) Ārējās un iekšējās temperatūras tiek iegūtas, izmantojot:

- **dažādus ārējās temperatūras datu klimatiskos arhīvus**, piemēram, Wikidata satur mēneša vidējos rādītājus;
- **iekšējās temperatūras datu empīriskos izpētes datus**, piemēram, Lielbritānijas EFUS datu kopa satur maksimālo un vidējo iekšējo temperatūru aprēķinus.

Ēku siltuma pieprasījuma aprēķināšana (4/5)

- c) Ēkas termālās efektivitātes un vietas apsildes pieprasījums tiek iegūts, izmantojot:
- **u vērtību aprēķināšanu** — iegūtas no ēkas virsmas laukuma un iekšējām/ārējām temperatūrām (ja ir zināmas jaudas prasības) vai tipisko ēku konstrukcijas elementu atsauces tabulām/izpētes datiem;
  - **vietas apsildes pieprasījums**, kas pēc tam tiek aprēķināts, izmantojot iekšējās/ārējās temperatūras diferenciāli, siltuma zudumu līmeni (no u vērtībām) un ventilācijas, termālās masas un solārā pieauguma aprēķinātās vērtības.

Ēku siltuma pieprasījuma aprēķināšana (5/5)

d) citi standarta etaloni.

- **Ūdens apsildes pieprasījums** — saistībā ar apdzīvotību
- **Standarta ēku enerģijas etaloni**, piemēram, telpas apsildes pieprasījums (kWh/m²) jaunām ēkām
- **Kalibrēšana uz platības bāzes** — empīrisko vietējo enerģijas datu izmantošana
- **Slodzes profili** — reālie vai modelētie dati

Energoapgādes aprēķini zināmiem aktuāliem/potenciāliem resursiem

Izmanto vietējo datu apkopojumu par esošiem potenciālajiem enerģijas avotiem un ieteikumus par jaunām enerģijas staciju atrašanās vietām.

Avoti var iekļaut:

- Esošu siltumiekārtu
- Atlikušo siltumu no spēkstacijas
- Atlikušo siltumu no citiem resursiem (ūdens, gaiss, industriāliem procesiem...)
- Saules siltumenerģiju
- Atkritumu pārstrādi enerģijā u.c.

Ceļu tīkla attēlojums

Sākuma pieņēmums ir tāds, ka enerģijas tīkli tiek salāgoti ar ceļu tīklu. Šī pieeja izmanto:

- ceļu tīkla izkārtojumu;
- energoapgādes punktu vietas (avotus) un pieprasījumu (ieguldījumus);
- punktu pāru pievienošanas izmaksu analīzi.

Lietas izpēte: Lielbritānijas datu ievades

Enerģijas pieprasījuma aprēķināšana

Parametrs	Avots
3D ēku modeļi: • LIDAR • OpenStreetMap	• http://environment.data.gov.uk/ds/survey/#/survey • www.openstreetmap.org
Ēkas tipoloģija: • Kadastrālais plāns • OpenStreetMap	• www.ordnancesurvey.co.uk/business-and-government/products/topography-layer.html • www.openstreetmap.org
Iekšējās temperatūras: • EFUS • BEES	• www.gov.uk/government/statistics/energy-follow-up-survey-efus-2011 • www.nist.gov/services-resources/software/bees

Lietas izpēte: Lielbritānijas datu ievades

Enerģijas pieprasījuma aprēķināšana

Parametrs	Avots
Ārējās temperatūras	
Empīriskie patēriņa dati: Enerģijas snieguma sertifikāti (EPC)	www.epcregister.com/
Grīdas platības enerģijas etaloni: CIBSE norādes F	www.cibse.org/Knowledge/knowledge-items/detail?id=a0q20000008I7oTAAS
Mazas platības kurināmā patēriņš: Gov.uk enerģijas statistika	www.gov.uk/government/collections/sub-national-gas-consumption-data

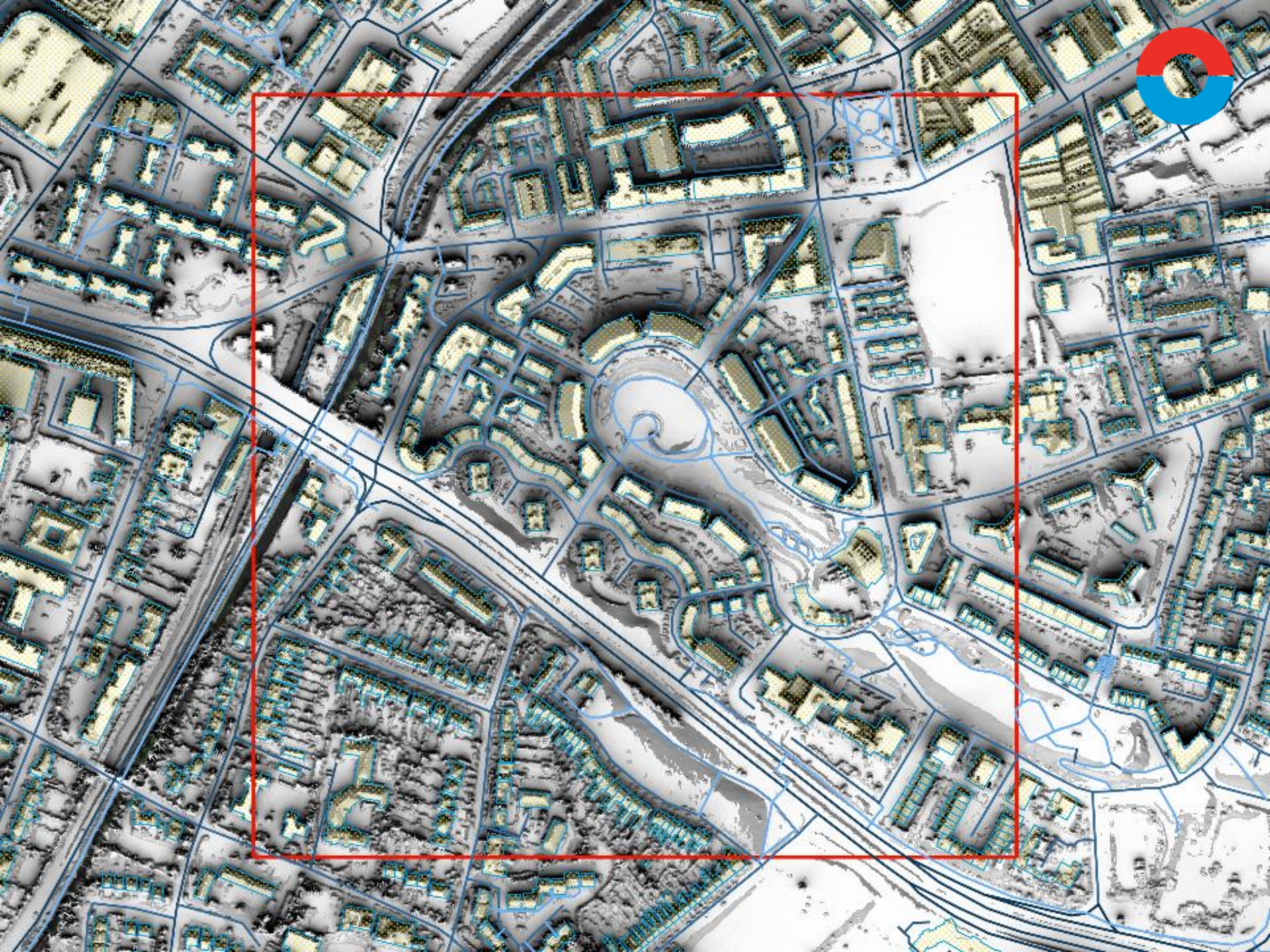

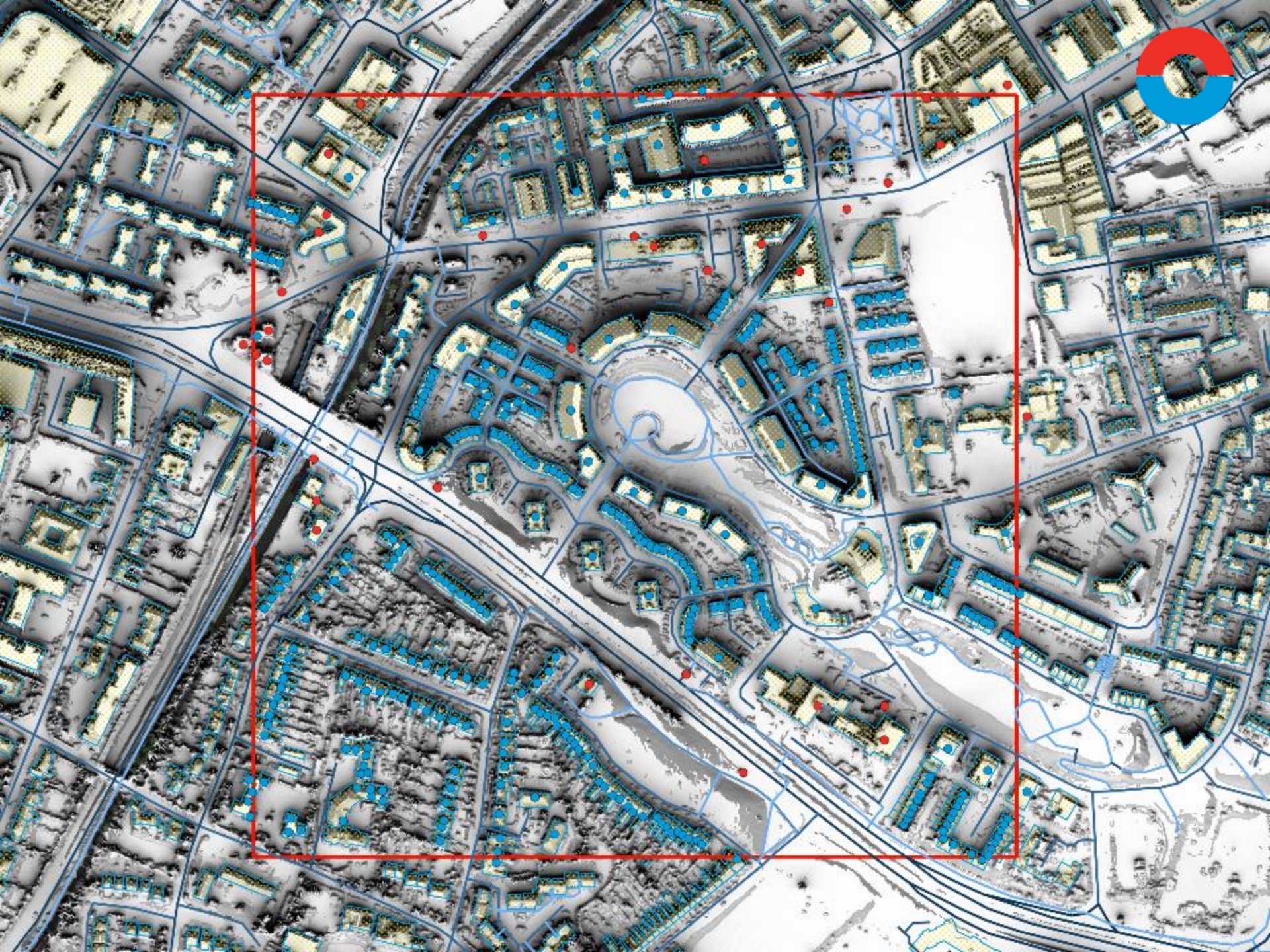

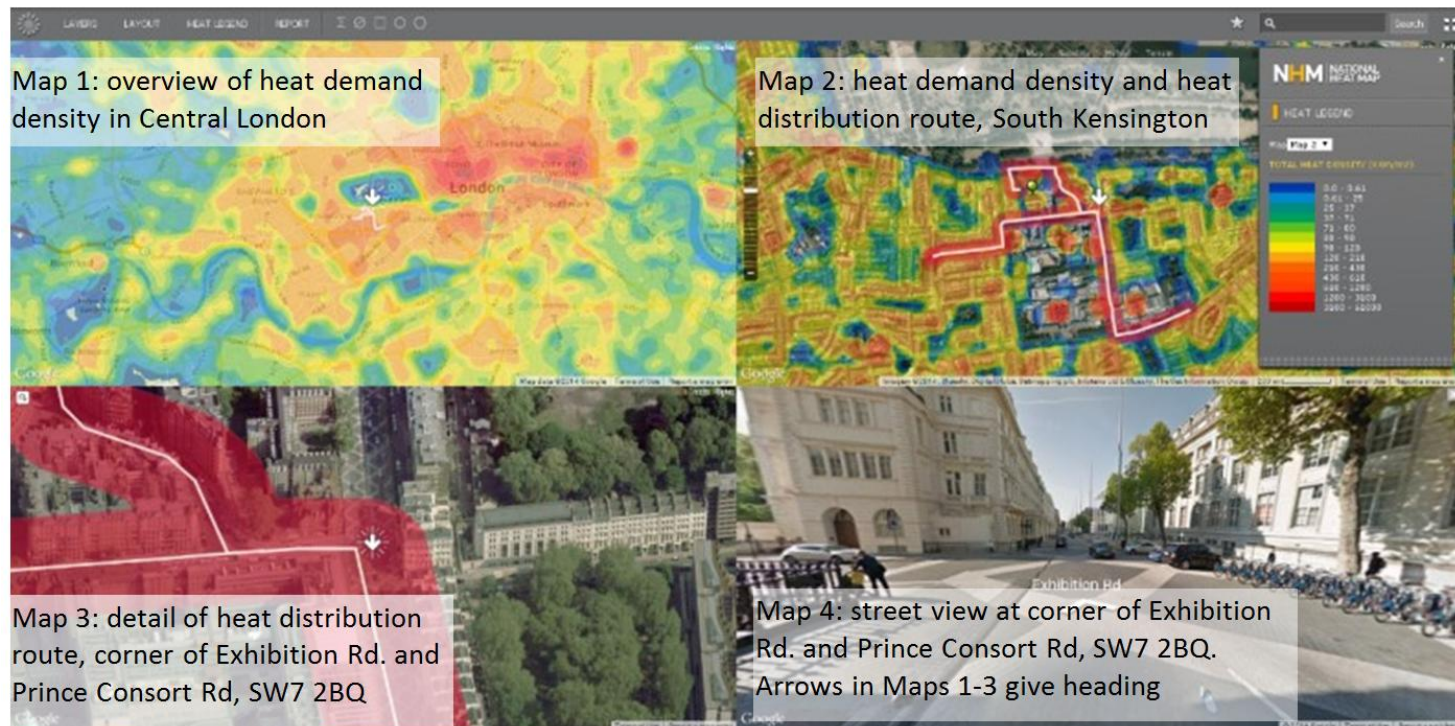

English National Heat Map

Adreses līmeņa enerģijas pieprasījuma modelis ar tīmekļa vizualizācijas un analītikas rīkiem.

<http://nationalheatmap.cse.org.uk/>

Stratego projekts/Eiropas siltumenerģijas attīstības vadlīnijas

- <http://stratego-project.eu/>
- <http://www.heatroadmap.eu/>

Rezultāti ietver [Pan-European Thermal Atlas](#) izstrādi, kurā tiek iekļautas tīkla bāzes apsildes pieprasījuma kartes Eiropas Savienībai, kas ir palīdzējušas parādīt centralizētās siltumapgādes un dzesēšanas tīklu potenciālu (katrā valstī un visā ES)

Co-funded by the Intelligent Energy Europe Programme of the European Union

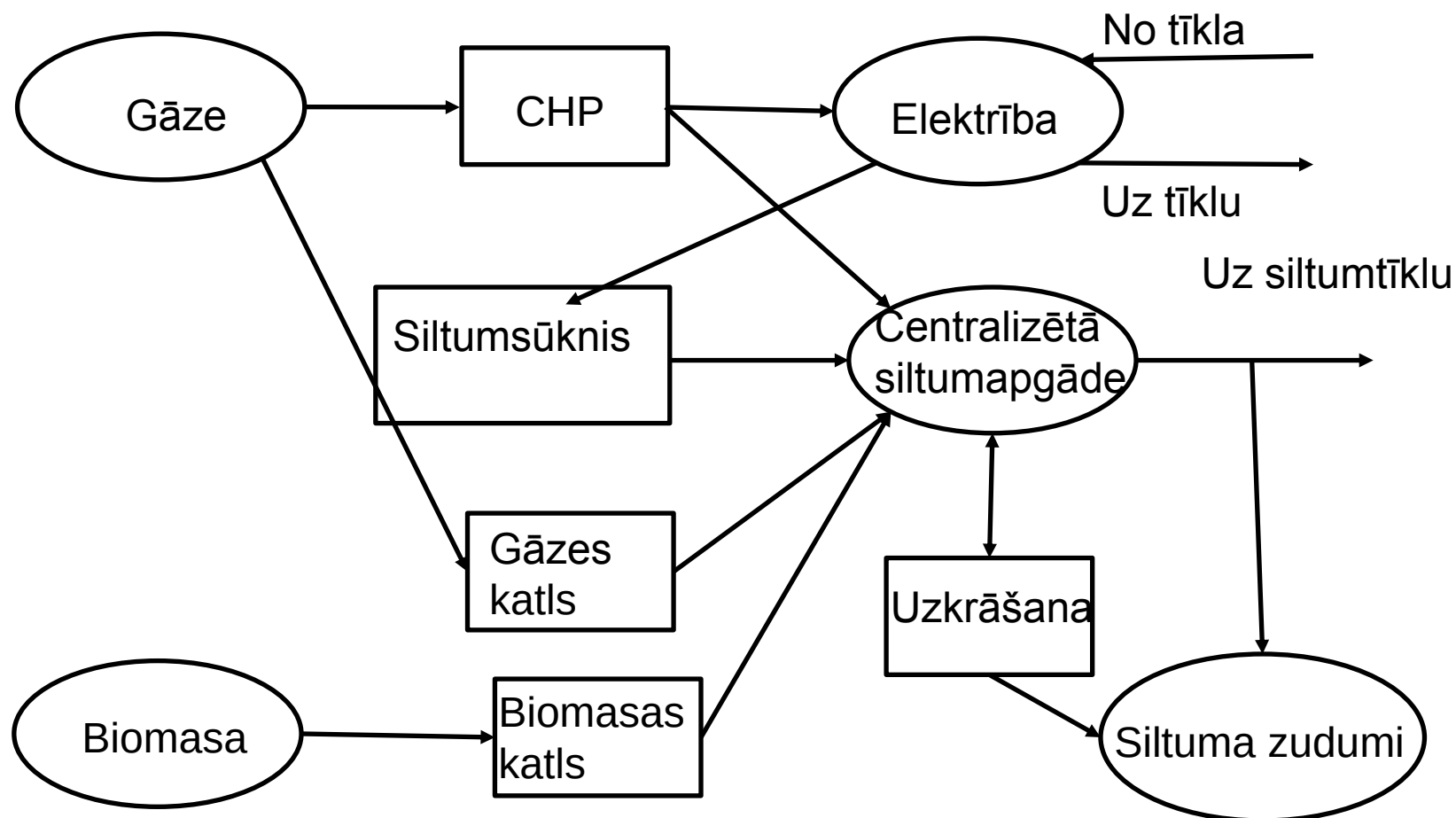

Kopsavilkums — enerģijas sistēmas kartēšana

- **THERMOS** veido modernas siltuma kartēšanas tehnikas, izmantojot adreses līmeņa pieeju virzienā no apakšas uz augšu
- Ir iekļauts enerģijas pieprasījums no ēkām un energoapgādes avotiem, tajā skaitā atlikušais siltums
- Ceļu tīkla attēlojums — izmanto kā bāzi enerģijas sadales sistēmas plānošanai
- Mērķis — elastība attiecībā uz datu ievades avotiem, lai atļautu izmantot starpniekserverus un jauktu datu pieejamību
- Četrām THERMOS pilotprojekta pilsētām izveidotās tiešsaistes siltuma kartes

2.2. Enerģijas sistēmas modelēšana

Saturs

Moduļa otrās daļas uzmanības centrā ir:

- Konceptija
- Metodoloģija
- Nepieciešamie dati un resursi
- Labas prakses piemēri

Ievads

- Pieaugoša urbanizācija (ANO DESA, 2014. gads)
  - 54 % pasaules iedzīvotāju dzīvo pilsētvides teritorijās
  - Līdz 2050. gadam paredzēts pieaugums līdz 66 %
- Globāls enerģijas novērtējums (GEA, 2012. gads)
  - 56–78 % no galīgā enerģijas izmantojuma notiek pilsētvidē
- Pilsētvides enerģijas sistēmas modeļi
  - Uzlabo izpratni par pilsētvides enerģijas izmantošanu
  - Analizē politiku iniciatīvas, infrastruktūras ieguldījumus

Pilsētvides enerģijas sistēma

Oficiāla sistēma, kas attēlo enerģijas ieguves un izmantošanas kombinētos procesus, lai apmierinātu konkrētas pilsētvides teritorijas enerģijas pakalpojumu pieprasījumu:

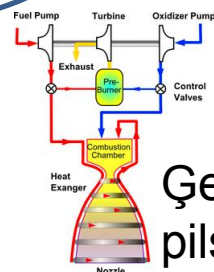
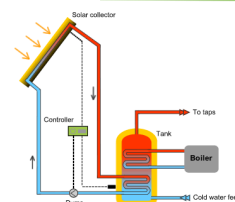
- iepriekšējie pilsētvides procesi resursu izguvei, enerģijas ģenerēšanai un transportēšanai;
- saistītās izmaksas un siltumnīcas efekta gāzu izmeši;
- potenciālie procesi pilsētas iekšējai enerģijas ģenerēšanai un pārveidei.

Ģenerēšana agrākajā pilsētvidē

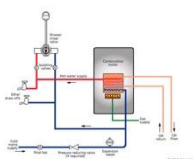
thermos-project.eu

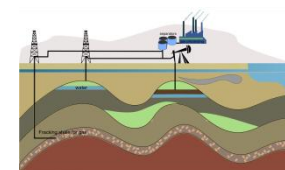
Transports

Ģenerēšana pilsētā

Izguve

Transports

Pilsētvides enerģijas sistēmas modeļi

- Tehnoloģijas plānošana
  - Piemēram, vēja, solārā, transportlīdzekļa sniegums, atkritumu pārstrāde enerģijā
- Ēku konstrukcija
- Pilsētvides klimats
- Politikas novērtēšanas modeļi
- Sistēmas plānošanas modeļi
  - Optimizācijas bāzes modeļi
  - Ieguldījumi starp vairākām tehnoloģijām
  - Specifiskie mērķi (piemēram, oglekļa izmešu samazināšanas mērķis)

Sistēmas modeļi

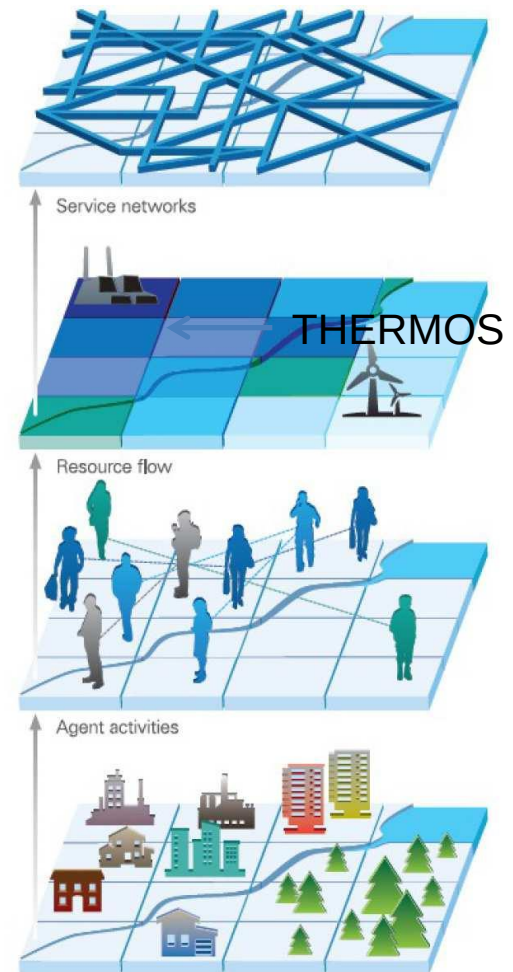
- Holistiskais skatījums
  - Tehnoloģijas, ekonomika, ietekme uz apkārtējo vidi
  - Visu saistīto mijiedarbību iekļaušana
- Pilsētvides sistēmas ir komplicētas
  - Sadalīšana komplicētības pārvaldībai
  - Abstrakcija oficiālu tīkla bāzes modeļu izveidei
  - Detaļu līmeņa pielāgošana modeļa mērogam
    - Pilsēta ↔ Rajons ↔ Apkaime

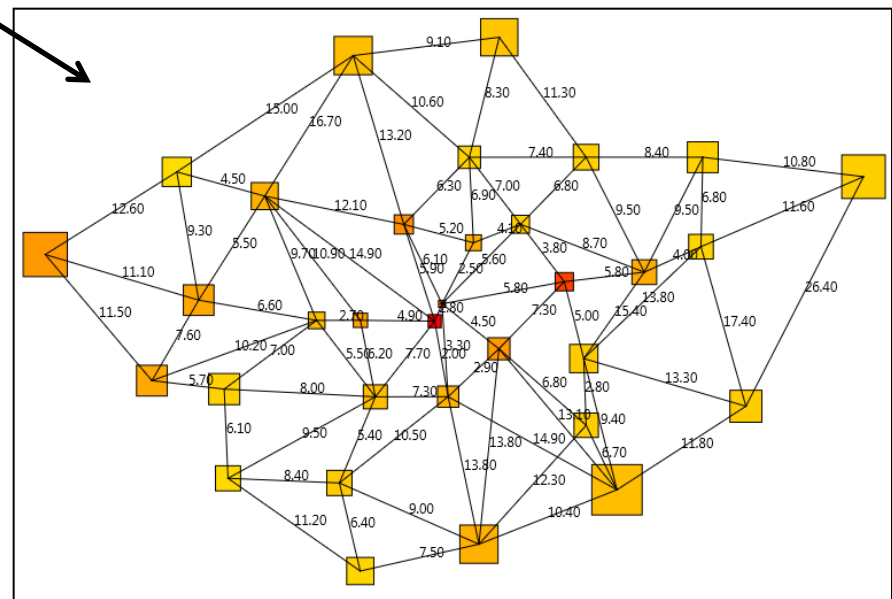
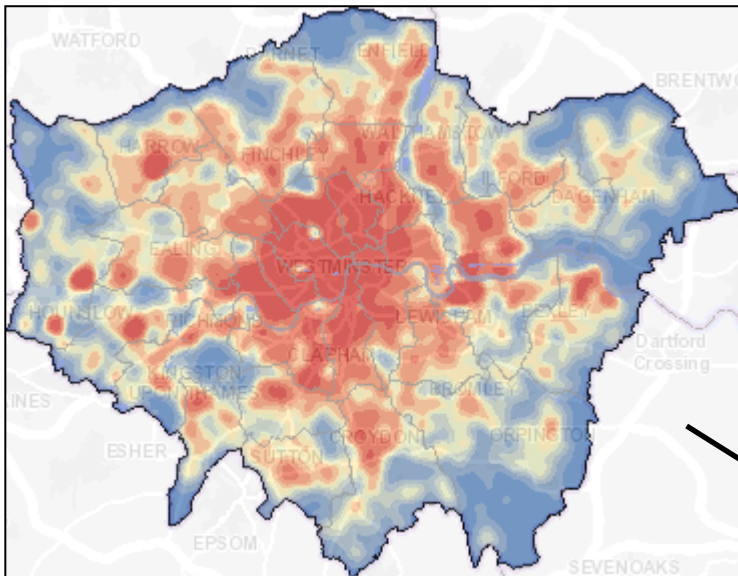

Sadalīšana

- Zemes izmantošanas modelis
  - Ņemot vērā apkopotos aktivitāšu līmeņus, ēku veidus un transporta savienojumus, tiek optimizētas ēku un transporta izmaksas
- Aģentu aktivitātes modelis
  - Aģentu aktivitāšu un kustību simulēšana, lai novērtētu enerģijas pieprasījumu
- Resursu plūsmas modelis
  - Ņemot vērā pieprasījuma vietas un pagaidu sadalījumu, tiek optimizēta procesu izvēle un vieta, lai ievērotu pieprasījumu
- Pakalpojumu tīkla modelis
  - Tīkla plānošana atbilstoši transporta enerģijas plūsmām

2.2. Enerģijas sistēmas modelēšana — koncepcija

Abstrakcija oficiāla tīkla bāzes modeļa izveidei

2.2. Enerģijas sistēmas modelēšana — koncepcija

thermos-project.eu

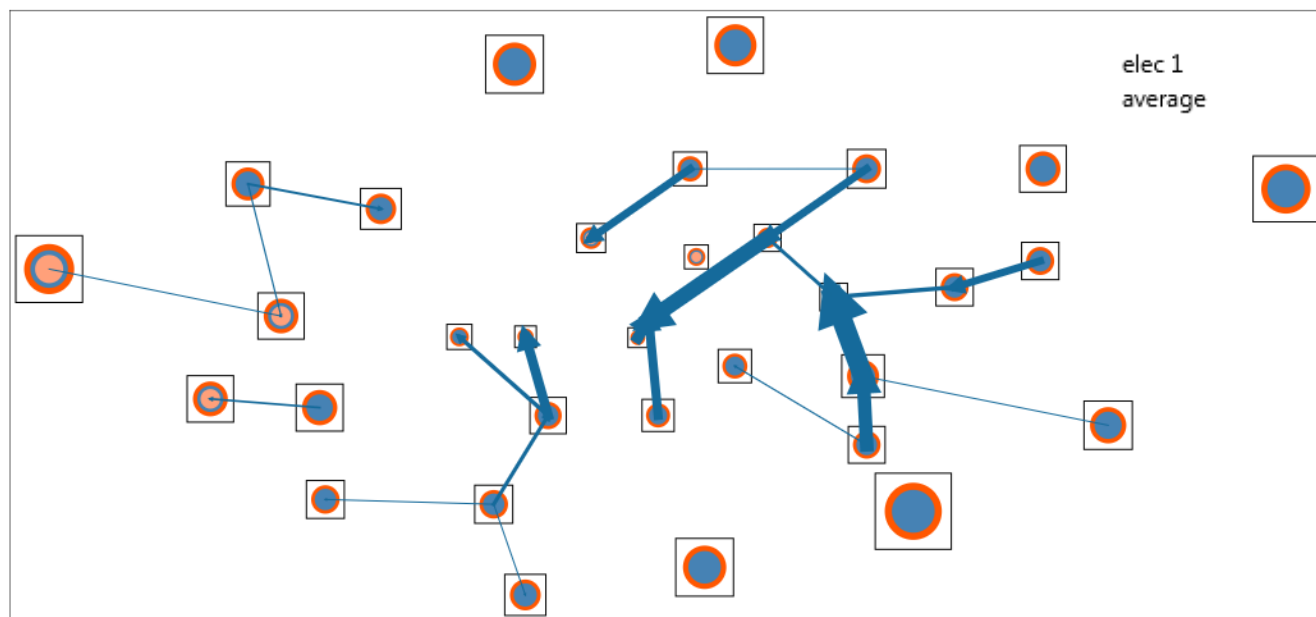

Gāzes importēšana
un sadale
CHP nolūkos

- eheater
- large_chp
- spaceGSHp-h
- wind_med

Tīkla
mijiedarbības

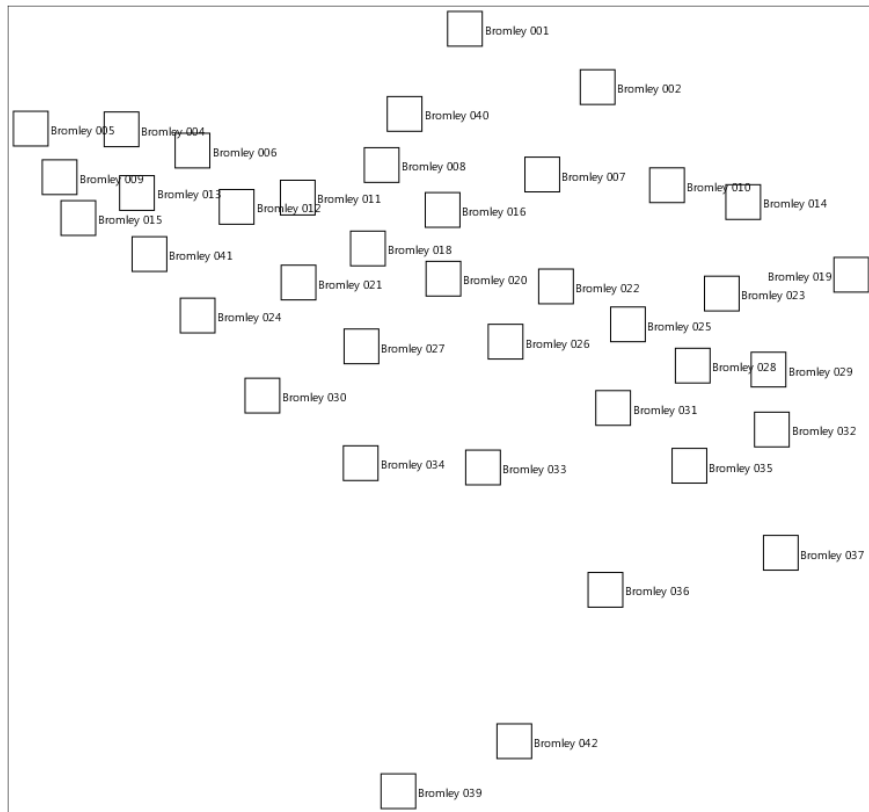
Vietēji ģenerētas
elektrības sadale

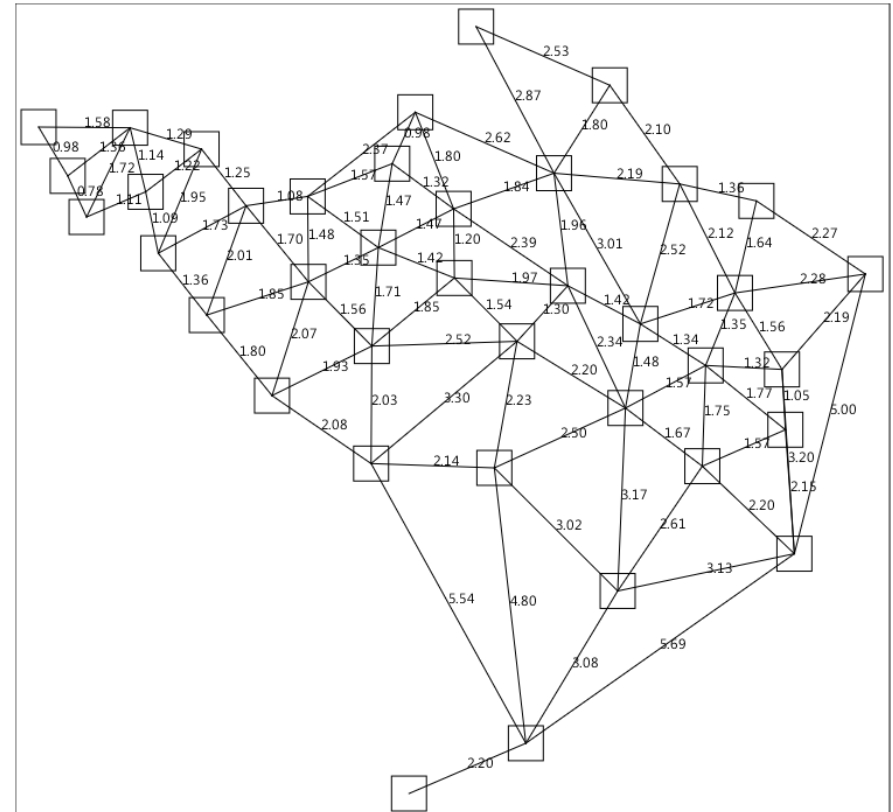

Rajona līmeņa modelis

Bromleja

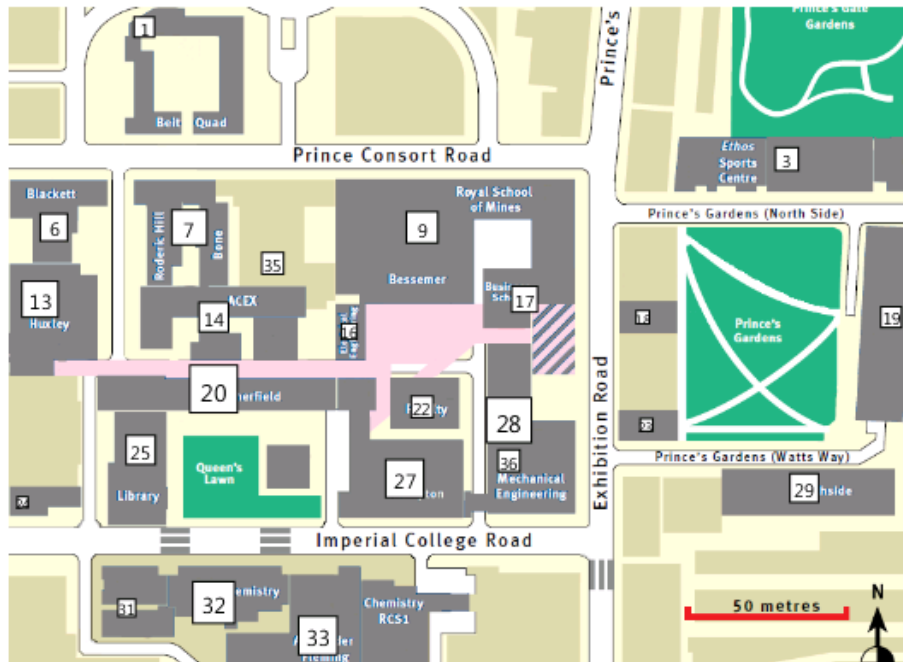
Tīkla šūnas

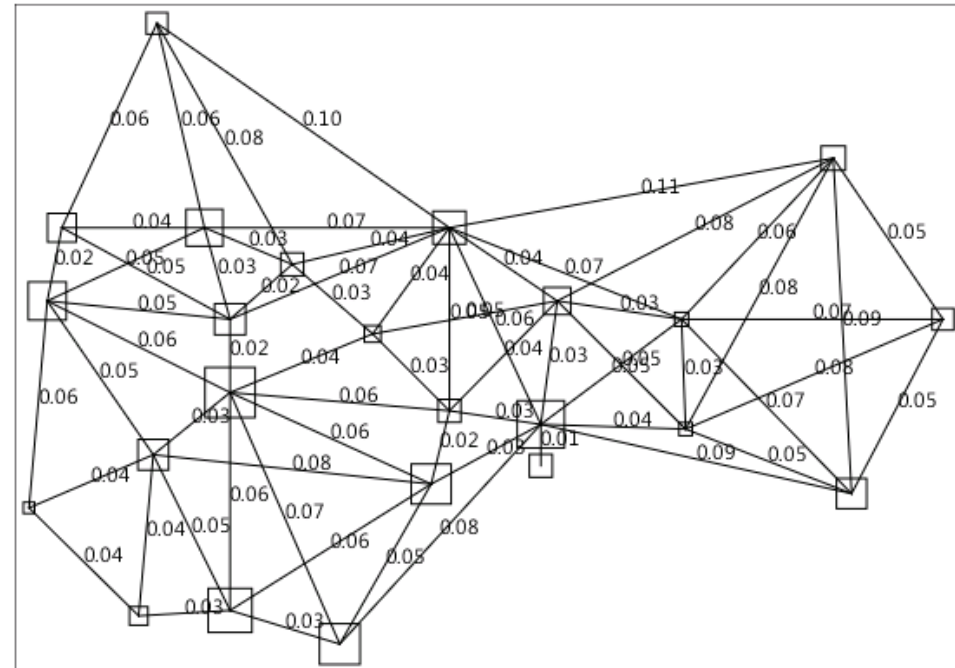
Tīkls

Apkaimes līmeņa modelis

Imperial College, South Kensington Campus

Tīkla šūnas

Tīkls

Sistēmas metodes un rezultāti

- Holistiskais modelis
  - Iekļauj ekonomiskās, vides un tehnoloģiskās problēmas
- Apgādes opciju novērtējums
  - Atjaunojamie resursi, poliģenerācija, kaskadēšana, siltuma reģenerācija
  - Mācības un tehnoloģiju uzlabojumi
- Kvantificētā metrika
  - Ekonomika
  - Ietekme uz apkārtējo vidi
- Uzņēmējdarbības modeļi un politikas opcijas
  - Tarifi, atlaides, izmešu mērķi

Modeļu bāzes lēmumi

- Tehnoloģijas veida, mēroga, atrašanās vietas izvēle
- Tehnoloģiju izmēri
  - Atbilstība maksimuma noslodzēm, daļējas ielādes darbība ārpus maksimuma periodiem
  - Lielās tehnoloģijas: izbūvēts siltumtīkls no primārā pieprasījuma vietas
  - Mazās tehnoloģijas: vairāku pieprasījuma vietu tuvumā
- Izmešu mērķi
  - Biomasa pretstatā dabasgāzei, atjaunojamiem resursiem
- Kombinētā apsilde, jauda, dzesēšana
  - Elektrības imports pretstatā vietējai ģenerēšanai
  - Ieņēmumi no elektrības eksporta
  - Siltumsūkņa elektrības prasības

Modeļu bāzes lēmumi (turp.)

- Iespējamības nodrošināšana
  - Pietiekama ģenerēšana un transporta kapacitāte
  - Enerģijas pieprasījuma apmierināšana visās vietās, visos laika periodos
  - Darbības līmeņa atlasīšana katrai apgādes tehnoloģijai katrā laika periodā
  - Izmešu mērķu sasniegšana
- Optimizācija
  - Izmaksu (darbības izmaksu, oglekļa izmaksu, stimulu, ieguldījumu izmaksu) samazināšana
  - Ieņēmumu palielināšana

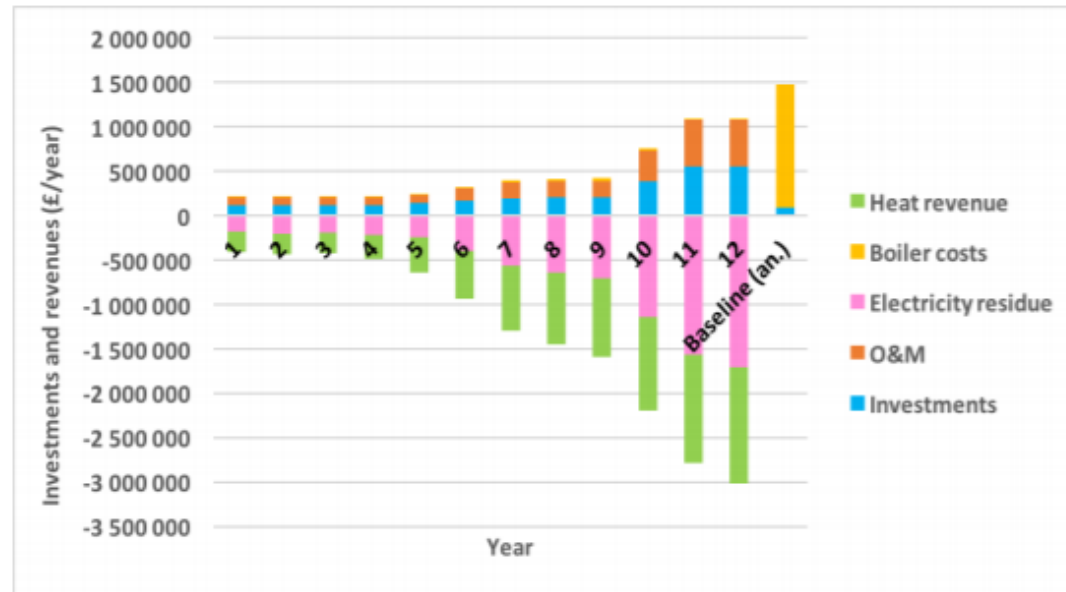
Pagaidu struktūra: mazie periodi

- Mazos periodus var izmantot, lai īslaicīgu variāciju ietekmi tvertu modeļa parametros
  - Enerģijas pieprasījuma atšķirības pa stundām, dienām un sezonām
  - Elektrības cenu atšķirības pa stundām
  - Dabasgāzes/biomasas cenu atšķirības pa sezonām
  - Atšķirības tīkla izmešu koeficientiem ar slodzi
- Sākotnējā modeļa vienkāršošana
  - Ierobežots attēloto laika periodu skaits
    - Maksimuma slodzes ↔ Ieguldījumu izmaksas
    - Vidējās slodzes ↔ Eksploatācijas izmaksas
  - Horizonta plānošanas laikā spēkā esošās vidējās cenas, izmešu koeficienti

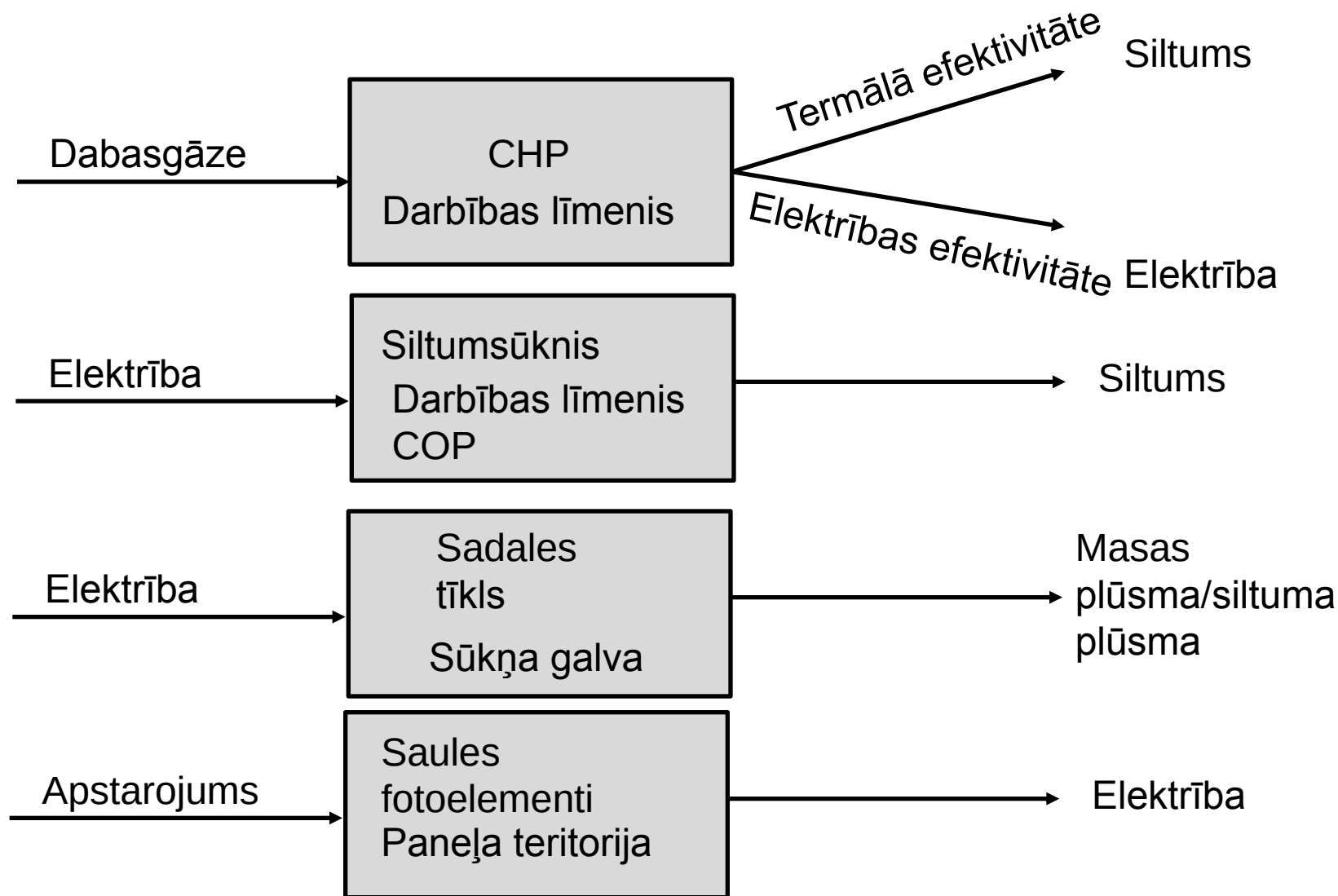
Pagaidu struktūra: lielie periodi

- Lielos periodus (piemēram, gadu vai desmitgadi) var izmantot, lai definētu posmveida ieguldījumus un tvertu gāzes cenas, apsildes pieprasījumu un tīkla izmešu koeficientu ilgtermiņa atšķirības
- Atsevišķs ieguldījumu periods ar ieguldījumu izmaksām pēc gadiem

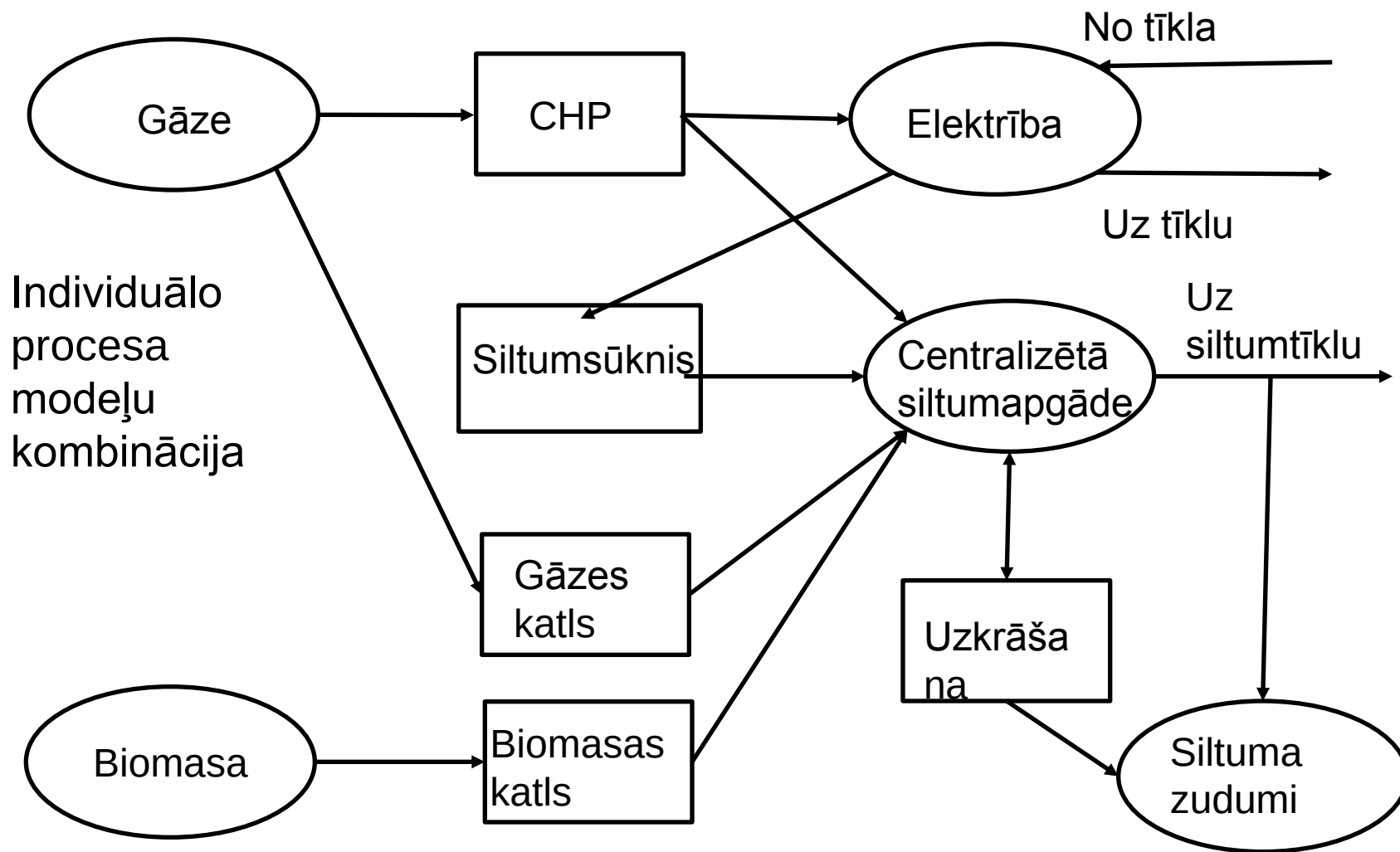

Individuālie procesa modeļi

Vispārējs procesa modelis

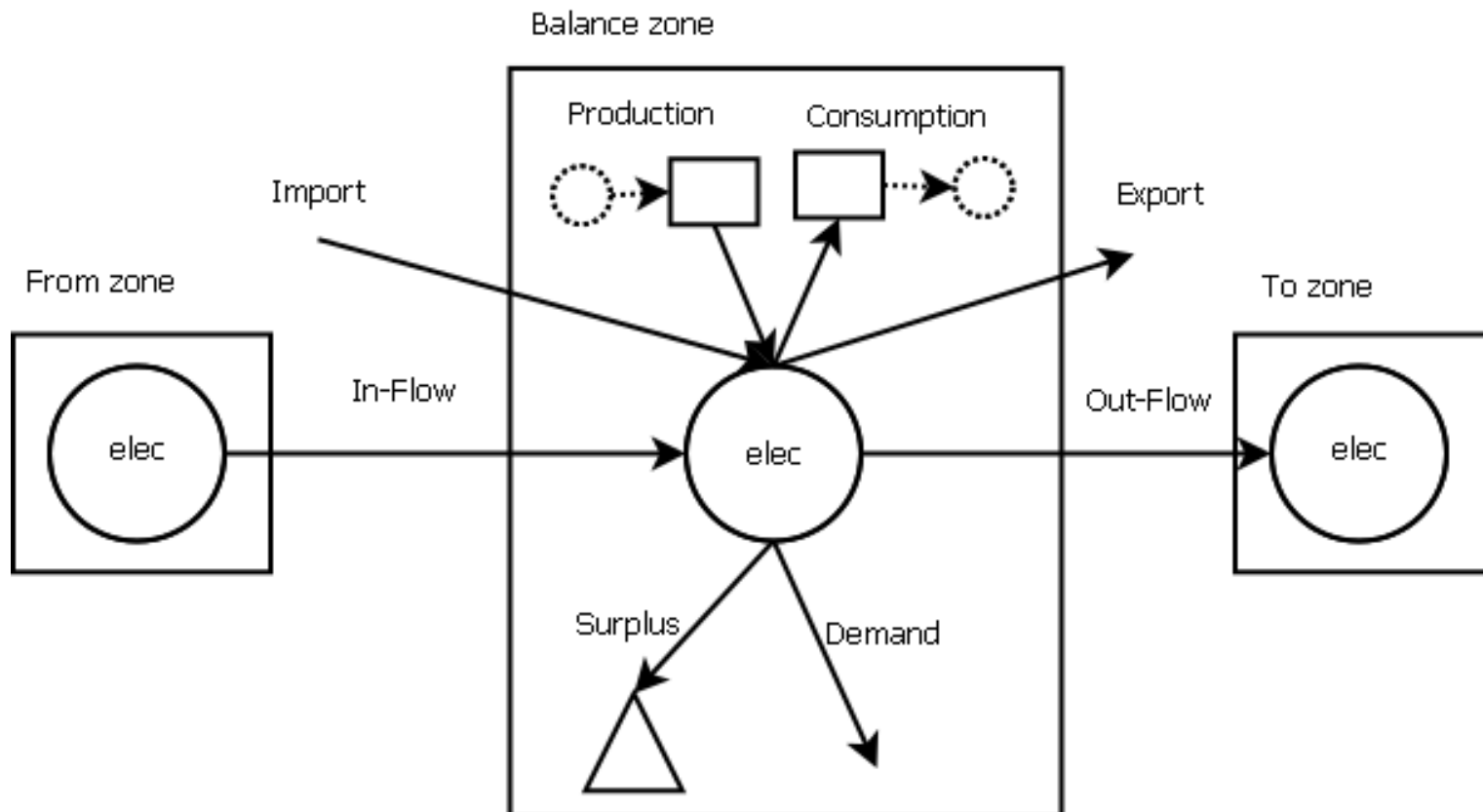

Enerģijas centrs, Barkantīnas centralizētās siltumapgādes tīkls

Procesa un vietas kombinētais modelis

Datu prasības

- Ekonomika
  - Importa/eksporta cenas, tarifi, ekspluatācijas izmaksas, ieguldījumu izmaksas
    - Anuitātes faktors (periods, likme)
- Vides faktori
  - GHG, cits (NO_x , PM_{10} , $\text{PM}_{2.5}$)
- Tehnoloģijas
  - Pārveides faktori, minimālie un maksimālie darbības līmeņi
- Vieta
  - Atrašanās vietas ierobežojumi (atļautie/neatļautie)
  - Esošie savienojumi, iekārtas

Datu prasības — resursi

Raksturlielums	Vērtība
Resurss	gāze
Importa izmaksas	0,0269 kGBP/MWh
Eksporta cena	-
Maks. importa vietas	2
Maks. eksporta vietas	0
Maksimālais imports	10 MW
Maksimālais eksports	-
GHG izmeši	0,18455 t CO ₂ e/MWh
Nepieciešams jauns tīkls	nē
Iekļauts modelī	jā

Datu prasības — infrastruktūra

Raksturlielums	Vērtība
Tīkla veids	siltuma_tīkls
Transportētais resurss	centr_siltumapg
Kapitāla izmaksas	0,35 kGBP/m
Uzturēšanas izmaksas	0,011 kGBP/m
Amortizācijas periods	15 gadi
Atlaides likme	6 %
Transporta minimālā likme	0 MW
Transporta maksimālā likme	10 MW
Transporta izmaksas	1.1e-8 kGBP/(m MWh)
Transporta izmeši	0 t CO ₂ e/MWh

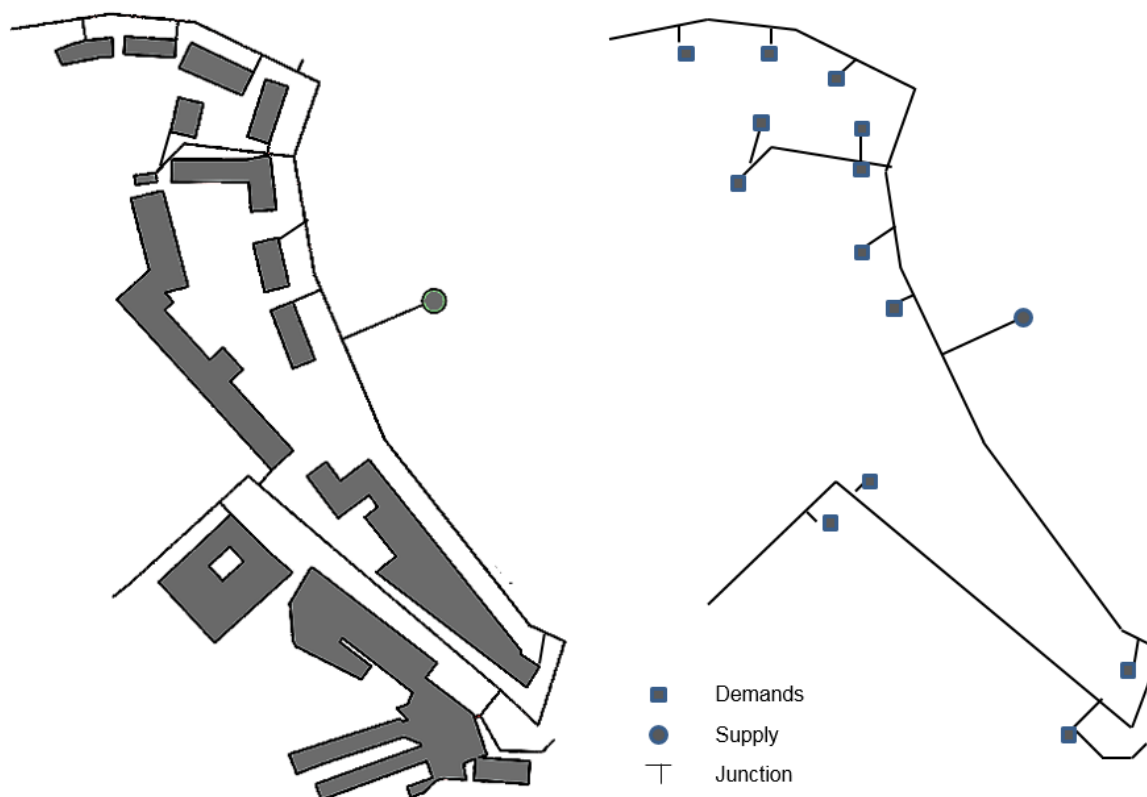
Datu prasības — tehnoloģiju veidi

Raksturlielums	Vērtība
Tehnoloģijas veids	mazs_chp
Kapitāla izmaksas	173 kGBP
Uzturēšanas izmaksas	21 kGBP
Amortizācijas periods	15 gadi
Atlaides likme	6 %
Ekspluatācijas minimālais apjoms	0,040 MW
Ekspluatācijas maksimālais apjoms	0,135 MW
Ekspluatācijas izmaksas	0 kGBP/MWh
Ekspluatācijas izmeši	0 tCO ₂ e/MWh

Ievades		Izvades	
Veids	Rādītājs	Veids	Rādītājs
gāze	2,933	elektr.	1,0
		centr_silt umapg	1,619
		siltuma_z udumi	0,314

Modeļi uz siltuma kartes bāzes

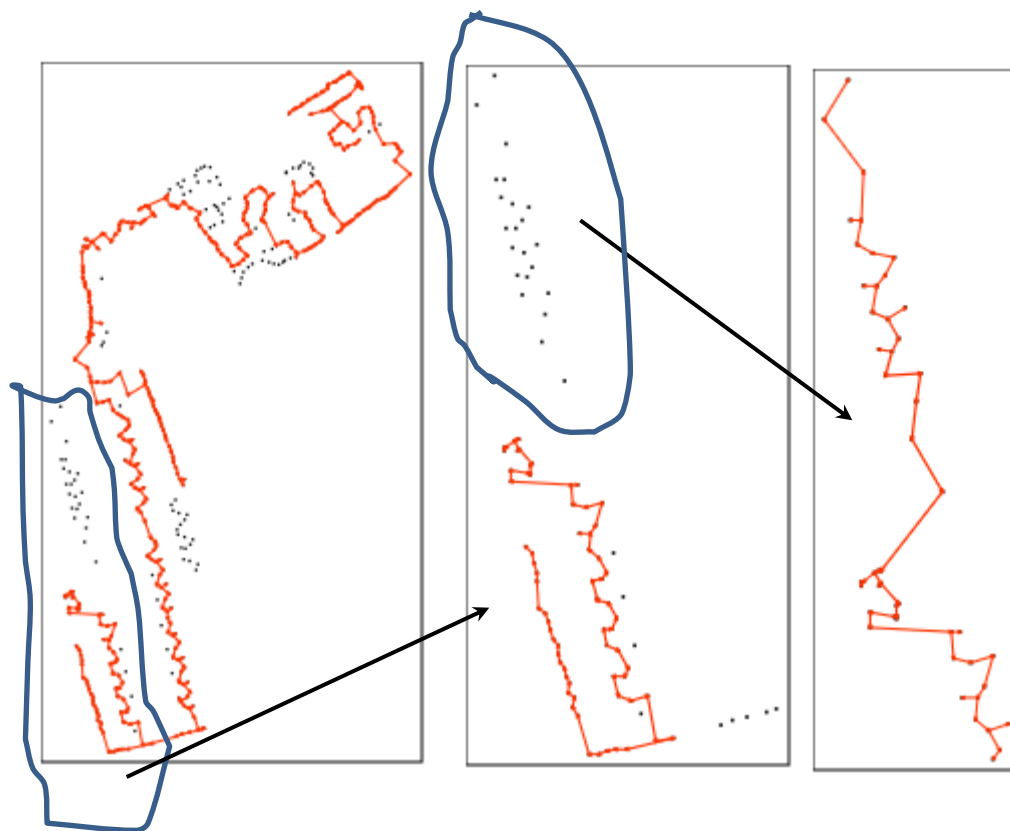

Telpiskā tīkla konstrukcija, pamatojoties uz karti, ar pieprasījuma datu novērtējumiem enerģijas sistēmas modelim

Modeļi uz siltuma kartes bāzes

Vēlamo teritoriju identificēšana siltumtīkla attīstībai
Pakārtoto teritoriju interaktīva atlasīšana detalizētai analīzei

Scenāriji

- Scenāriju ar dažādiem pieņēmumiem salīdzināšana
- Kurināmo iegādes cena
- Apkures un elektrības pārdošanas cena
- Alternatīvās apgādes tehnoloģijas
  - Tehnoloģijas veids
    - Piemēram, katls, siltumsūknis, kombinētā apsilde un jauda
  - Tehnoloģijas mērogs
  - Kurināmā izvēle
    - Piemēram, dabasgāze, biomasas

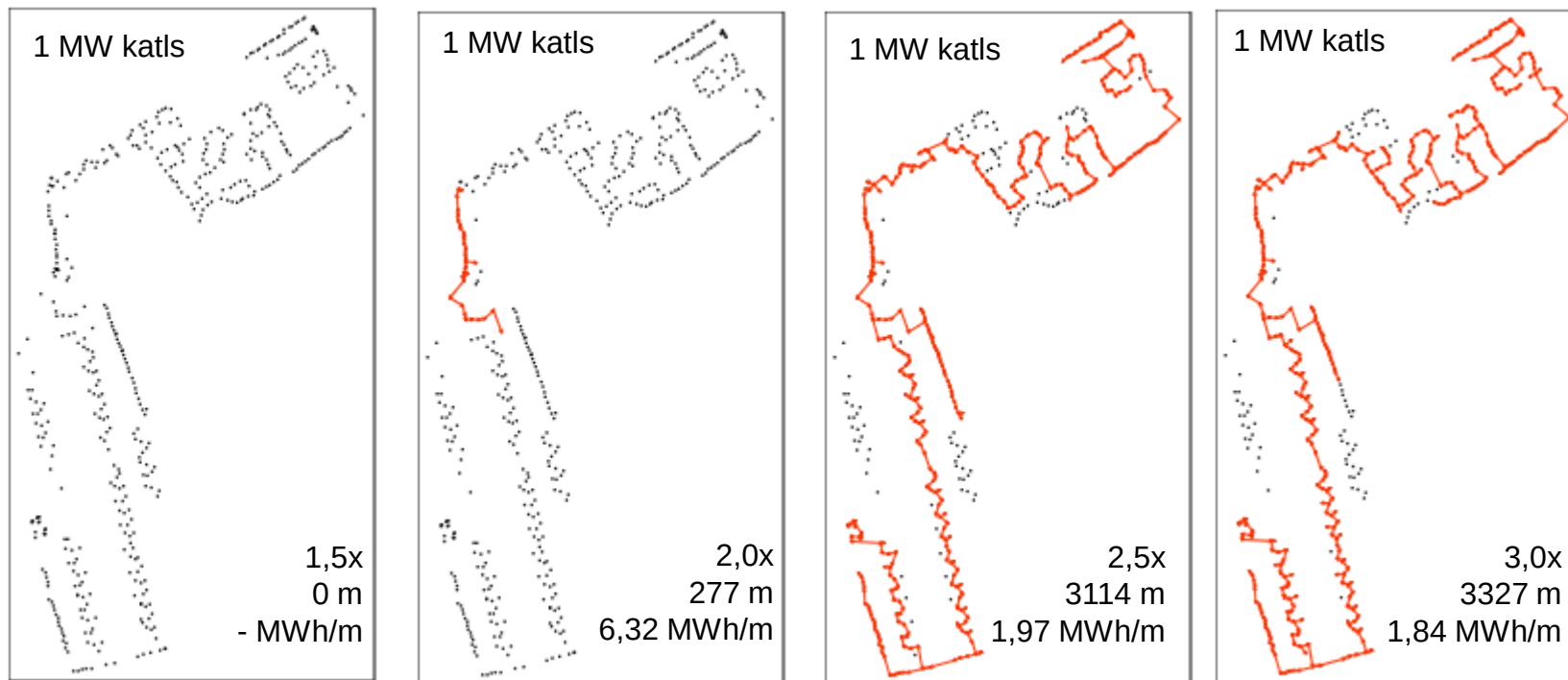

Apsildes cenu scenāriji

Centralizētās siltumapgādes tarifs

Paredzētais tīkla garums

Savienotu slodžu lineārais siltuma blīvums

Katlu izmēru scenāriji

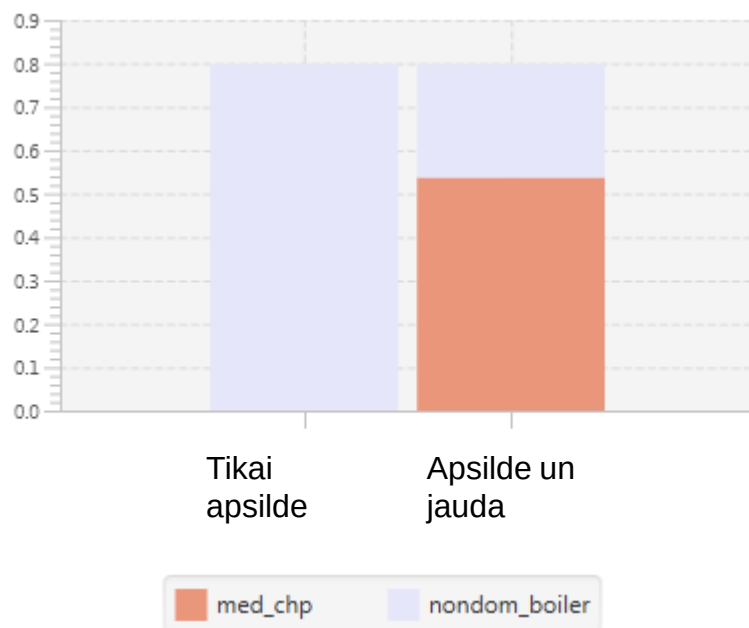
Centralizētās siltumapgādes tarifs

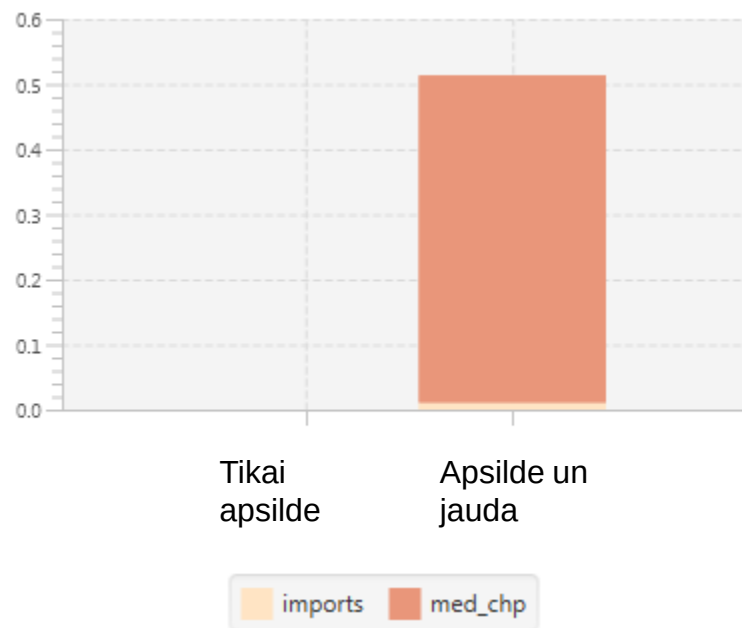

Apsildes un jaudas scenārijs

Centralizētā siltumapgāde (MW)

Elektroapgāde (MW)

Kopsavilkums

- Nododams tīkla bāzes modelis
  - Var lietot pilsētām ar dažādu tehnoloģiju kombināciju, ekonomiskām un vides problēmām
  - Modeļa dati ir jākalibrē, lai atspoguļotu vietējos apstākļus
  - Detaļu līmeņa pielāgošana sistēmas mērogam
    - Pilsēta ↔ Rajons ↔ Apkaime
- Modeļi uz siltuma kartes bāzes
  - Telpiska tīkla interaktīvā ģenerēšana
  - Apsildes pieprasījuma aprēķini
  - Iekārtu potenciālās atrašanās vietas

2.3. Termālās enerģijas resursu modelēšanas un optimizācijas sistēma

THERMOS Heat Network Editor untitled

Map x

Search...

Legend:

- ☒ Satellite
- ☐ Road Names
- ☐ Heatmap
- ☒ Candidates

Network candidates x

SELECTED	ADDRESS	TYPE	BUILDING...	SIZE	CONSTR...	COST
☒	B501 St Jo...	connection	B Road		required	costly
☒		connection	Building co...		required	costly
☒		connection	Building co...		required	costly
☒		connection	Restricted ...		required	costly
☒	A201 Farri...	connection	A Road		required	costly
☒	Woodbridg...	connection	Local Road		required	costly
☒	Turnmill St...	connection	Local Road		required	costly
☒	Farringdon...	connection	Local Road		required	costly
☒	Dufferin St...	connection	Local Road		required	costly

Selection x Filters x

661 candidates selected

Type: connection 489 x demand 172 x

Category: unknown 18 x Commercial Offices 17 x residential 6 x Health 1 x + SHOW 22 MORE...

Postcode: unknown 534 x EC1R 3DA 1 x EC1V 8AB 1 x EC1R 0EX 1 x + SHOW 117 MORE...

Leaflet | Tiles © Esri — Source: Esri, i-cubed, USDA, USGS, AEX, GeoEye, Getmapping, Aerogrid, IGN, IGP, UPR-EGP, and the GIS User Community

Saturs

Moduļa trešās daļas uzmanības centrā ir:

- Konceptija
- Metodoloģija
- Lietojuma iezīmes
- Nepieciešamie dati, resursi un prasmes

Problēma...

Specifisku termālās enerģijas sistēmas opciju identificēšana, analīze un salīdzināšana ***reālos vietējās ģeogrāfijas apstākļos...***

- Parasti tiek veikta manuāli, izmantojot pielāgotus rīkus
- Pētījumi ir ļoti dārgi
- Ierobežota pētījumu veikšanas kapacitāte
- Caurskatāmības un izmantoto metožu konsekvences trūkums
- Maza kapacitātes veidošana valsts iestādēs vai tādas vispār nav

Risinājums...?

THERMOS

- Darbojas kā **lēmumu atbalsta rīks enerģijas plānotājiem**, mūsdienīgas enerģijas sistēmas datus un modeļus apvienojot ērti lietojamā atklātā pirmkoda tīmekļa bāzes lietotnē, kuras pamatā ir karte.
- Pielāgots enerģijas plānotāju reālajām prasībām, lai paātrinātu un padarītu efektīvāku siltumtīkla plānošanu, kā arī gādātu par tā izmaksu efektivitāti.

Risinājums...?

THERMOS

Galvenās iezīmes:

- Aptver plašu enerģijas avotu diapazonu (tostarp atlikušo siltumu no transporta infrastruktūras)
- Ietver mūsdienīgu pieprasījumu modelēšanu, lai veidotu adreses līmeņa enerģijas sistēmas kartes (ņemot vērā apsildes, dzesēšanas un elektrības pieprasījumu)
- Lieto uzlabotus modelēšanas algoritmus, lai analizētu energoapgādes un sadales opcijas
- Testēts astoņās THERMOS pilotprojekta pilsētās un replicēšanas pilsētās

Plānošanas pieeja

THERMOS pilotprojekta un replicēšanas pilsētu lietotājiem ir nepieciešamība atbalstīt tālāk norādītās aktivitātes, un tas ir arī rīka izstrādes veids:

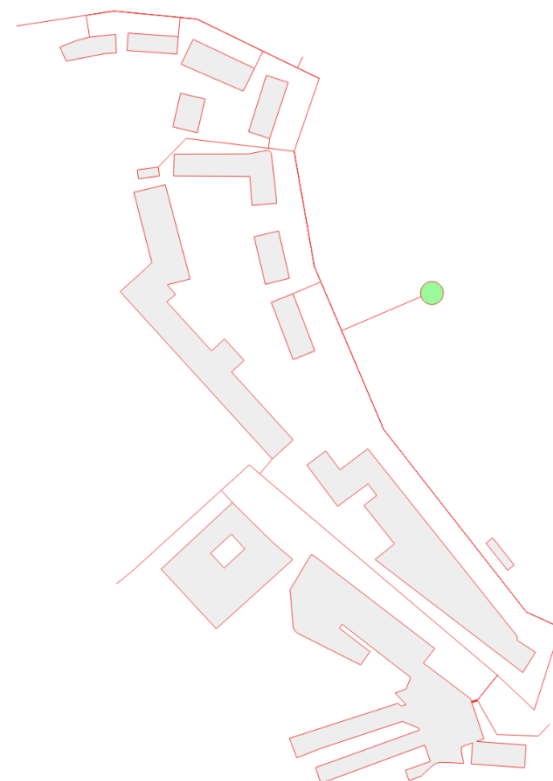
1. jaunu objektu un savienojumu pievienošana esošam tīklam;
2. jauna tīkla plānošana, pamatojoties uz esošu enerģijas avotu;
3. jauna tīkla projektēšana, lai konkrētu ēku kopumu apgādātu ar vienu vai vairākiem potenciāliem enerģijas avotiem;
4. konkrētu tīklu un netīklotu risinājumu snieguma novērtēšana/salīdzināšana.

Ko faktiski dara THERMOS?

THERMOS lietotne identificē *vislabāko risinājumu*, ņemot vērā pieejamās energoapgādes, pieprasījumu un sadales ceļus.

Šeit risinājums ir energoapgādes kopums, kas ir savienots ar tās apmierināto pieprasījuma kopumu.

Jautājuma uzdošana

Bieži ir daudz iespēju. Jautājums — kādas apgādes un pieprasījumu iekļaut un kā tās sasaistīt, lai iegūtu dzīvotspējīgu sistēmu?

Šis ir lēmumu kopums, kuru pieņemšanā rīks atbalsta lietotāju.

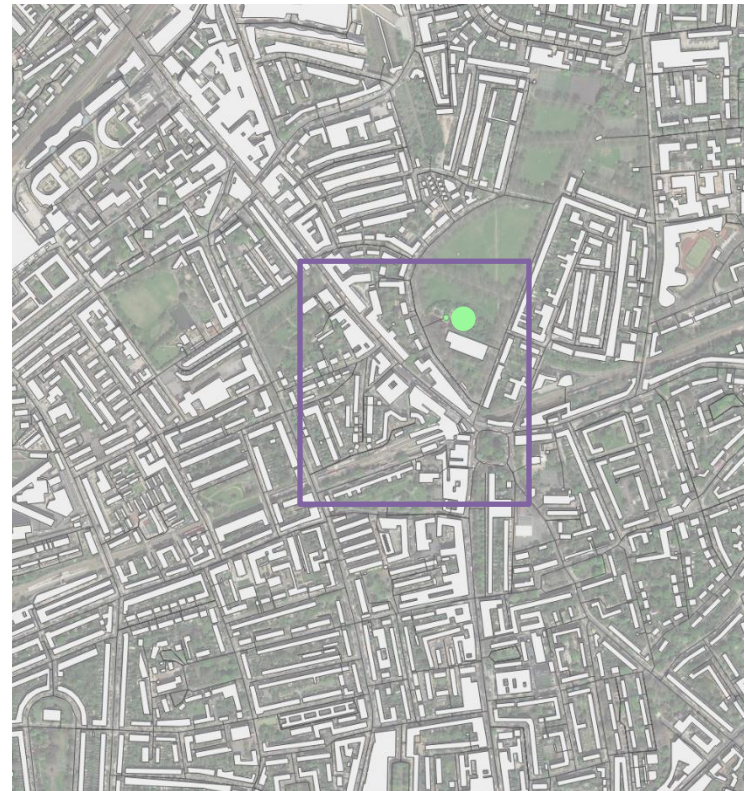

Jautājuma uzdošana

Bieži ir daudz iespēju. Jautājums — kādas apgādes un pieprasījumu iekļaut un kā tās sasaistīt, lai iegūtu dzīvotspējīgu sistēmu?

Šis ir lēmumu kopums, kuru pieņemšanā rīks atbalsta lietotāju.

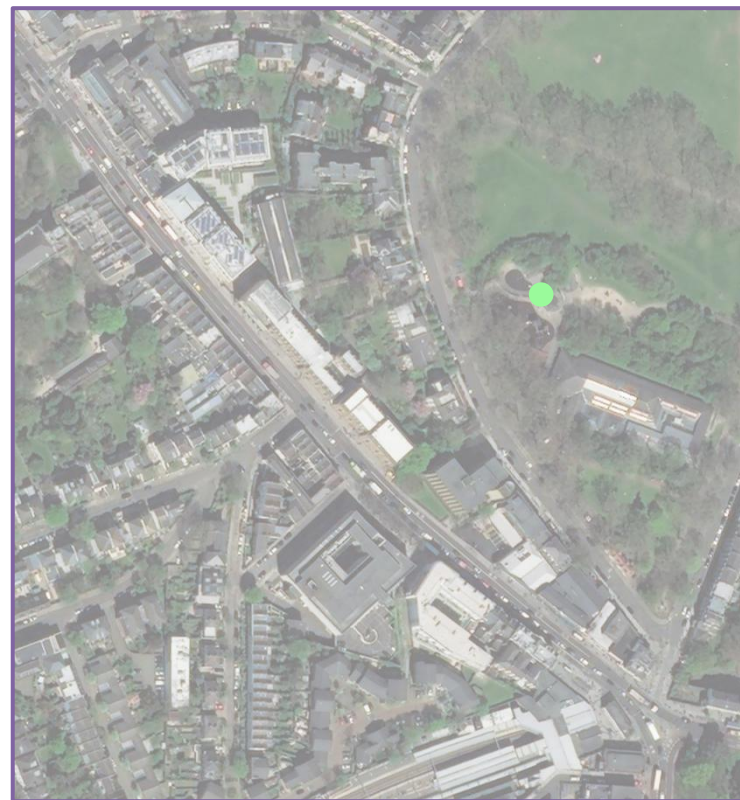

Jautājuma uzdošana

Bieži ir daudz iespēju. Jautājums — kādas apgādes un pieprasījumu iekļaut un kā tās sasaistīt, lai iegūtu dzīvotspējīgu sistēmu?

Šis ir lēmumu kopums, kuru pieņemšanā rīks atbalsta lietotāju.

Jautājuma uzdošana

Bieži ir daudz iespēju. Jautājums — kādas apgādes un pieprasījumu iekļaut un kā tās sasaistīt, lai iegūtu dzīvotspējīgu sistēmu?

Šis ir lēmumu kopums, kuru pieņemšanā rīks atbalsta lietotāju.

Jautājuma uzdošana

Bieži ir daudz iespēju. Jautājums — kādas apgādes un pieprasījumu iekļaut un kā tās sasaistīt, lai iegūtu dzīvotspējīgu sistēmu?

Šis ir lēmumu kopums, kuru pieņemšanā rīks atbalsta lietotāju.

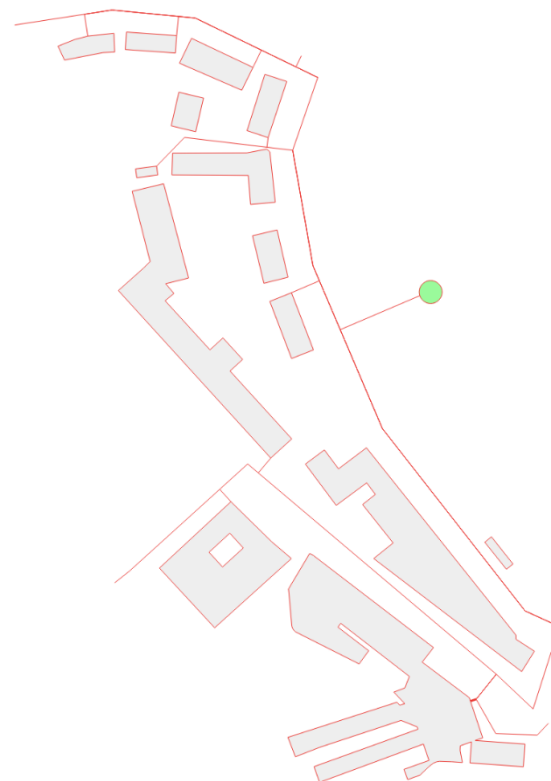

Jautājuma uzdošana

Bieži ir daudz iespēju. Jautājums — kādas apgādes un pieprasījumu iekļaut un kā tās sasaistīt, lai iegūtu dzīvotspējīgu sistēmu?

Šis ir lēmumu kopums, kuru pieņemšanā rīks atbalsta lietotāju.

Jautājuma struktūra

Rīkā THERMOS jautājums aptver tādu elementu kopumu, kuri var būt izrietošs risinājums vai tiem ir alternatīvi tādiem jābūt.

Šie elementi ir:

nerģijas pieprasījums — parasti ēkas

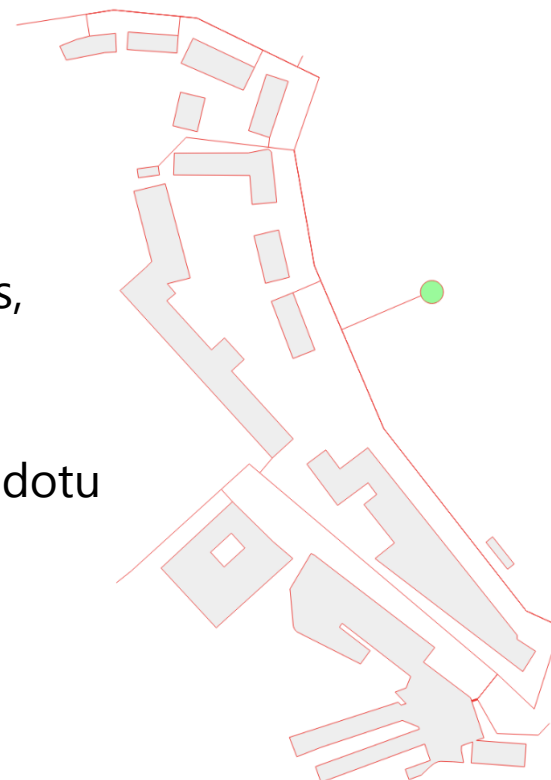

Energoapgāde — piemēram, CHP, katls, siltumsūkņi

Savienojumi — tiek kombinēti, lai izveidotu sadales tīklu

Svarīgi: vēlamies arī norādīt, ko mēs domājam ar “**vislabāko**” risinājumu

Jautājuma struktūra

“Vislabākais” nosaka to, kādu daudzumu mēģina optimizēt energosistēmas modelis. Piemēram, mēs kā savu atbildi vēlamies risinājumu ar:

- augstāko neto pašreizējo vērtību (NPV);
- zemākiem kapitālizdevumiem;
- zemākiem izmešiem;
- ievērotu augstāko kopējo pieprasījumu;
- (ir iespējami citi kritēriji).

Atbildes saņemšana

Iesniedzot jautājumu šādā veidā, lietotne atgriež risinājuma aprakstu. Tajā ir iekļauts:

- Izmaksas (kapitāls, kurināmais, neto pašreizējā vērtība)
- Kurināmā ievade un siltuma izvade
- Izmeši
- Saraksts un objektu karte (piegāde un pieprasījums), un savienojumi
- Informācija par katra objekta iezīmēm un savienojumiem

The figure consists of three main parts: a large aerial map on the left, a detailed inset map in the center, and a table of data on the right.

The large aerial map shows a dense urban area with a green dot indicating the study site. An orange rectangle highlights a specific area within the map.

The detailed inset map shows a closer view of the study site, with a green dot indicating the location. The map includes a red outline of the study site and a green dot indicating the location.

The table of data is located on the right side of the figure. It contains two columns of data, each with a header row and several rows of numerical values. The headers are "Area (m²)" and "Volume (m³)".

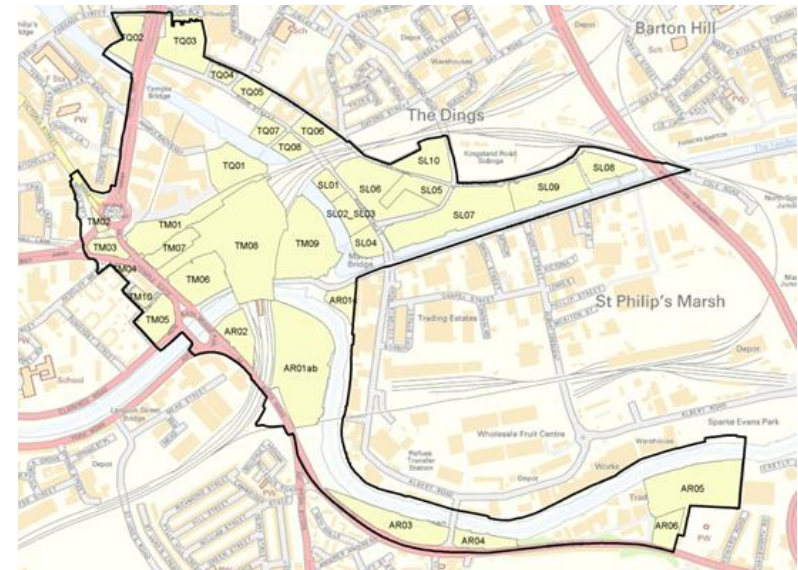
Area (m²)	Volume (m³)
10000	10000
20000	20000
30000	30000
40000	40000
50000	50000
60000	60000
70000	70000
80000	80000
90000	90000
100000	100000
110000	110000
120000	120000
130000	130000
140000	140000
150000	150000
160000	160000
170000	170000
180000	180000
190000	190000
200000	200000
210000	210000
220000	220000
230000	230000
240000	240000
250000	250000
260000	260000
270000	270000
280000	280000
290000	290000
300000	300000
310000	310000
320000	320000
330000	330000
340000	340000
350000	350000
360000	360000
370000	370000
380000	380000
390000	390000
400000	400000
410000	410000
420000	420000
430000	430000
440000	440000
450000	450000
460000	460000
470000	470000
480000	480000
490000	490000
500000	500000
510000	510000
520000	520000
530000	530000
540000	540000
550000	550000
560000	560000
570000	570000
580000	580000
590000	590000
600000	600000
610000	610000
620000	620000
630000	630000
640000	640000
650000	650000
660000	660000
670000	670000
680000	680000
690000	690000
700000	700000
710000	710000
720000	720000
730000	730000
740000	740000
750000	750000
760000	760000
770000	770000
780000	780000
790000	790000
800000	800000
810000	810000
820000	820000
830000	830000
840000	840000
850000	850000
860000	860000
870000	870000
880000	880000
890000	890000
900000	900000
910000	910000
920000	920000
930000	930000
940000	940000
950000	950000
960000	960000
970000	970000
980000	980000
990000	990000
1000000	1000000

Nepieciešamās sastāvdaļas

Lai tas darbotos, lietotnei ir nepieciešams labs pamata energosistēmas modelis un daudz datu. Liela daļa projekta ir saistīta ar tālāk norādīto elementu būvniecību, salīdzināšanu un sintezēšanu:

- Termālās energosistēmas optimizācijas modelis
- Telpiskie dati par ceļu un ēku atrašanās vietām
- Enerģijas pieprasījuma aprēķini visām ēkām

Nepieciešamās sastāvdaļas

Lai tas darbotos, lietotnei ir nepieciešams labs pamata energosistēmas modelis un daudz datu. Liela daļa projekta ir saistīta ar tālāk norādīto elementu būvniecību, salīdzināšanu un sintezēšanu:

- Atsevišķu savienojumu izveides izmaksu aprēķini
- Dažādu tehnoloģiju izmaksu aprēķini
- Lietotne, kas to visu apkopo un ļauj lietotājiem mainīt pieņēmumus, ja viņiem ir pieejama precīzāka informācija par mūsu aprēķiniem

Sector & phase		CO ₂ saving from RE installed [tonnes/yr]	Biomass boiler CAPEX	Heat pump CAPEX	Solar PV CAPEX	Solar hot water CAPEX	Gas CHP Capex
Existing domestic		147	£0	£268,200	£197,864	£30,127	—
Existing non-domestic		2,242	£1,803,425	£1,567,548	£1,080,728	£1,193,634	£1,273,546
Phase 1 (2013-2018)	Domestic	334	£115,605	£100,007	£444,571	£15,069	—
	Non-domestic	733	£240,671	£285,156	£1,097,129	£74,191	—
Phase 2 (2018-2023)	Domestic	1,189	£271,502	£111,538	£1,340,040	£28,311	—
	Non-domestic	1,529	£242,631	£859,980	£1,969,209	£187,283	—
Phase 3 (2023-2036)	Domestic	506	£97,217	£57,116	£434,501	£9,049	—
	Non-domestic	55	£0	£74,656	£82,189	£22,313	—
Total		6,735	£2,771,051	£3,324,201	£6,646,231	£1,559,977	£1,273,546

Lietotnes arhitektūra

THERMOS būs **tīmekļa lietotne**, kurai piekļūst, izmantojot pārlūku. Daži atbalstošie iemesli:

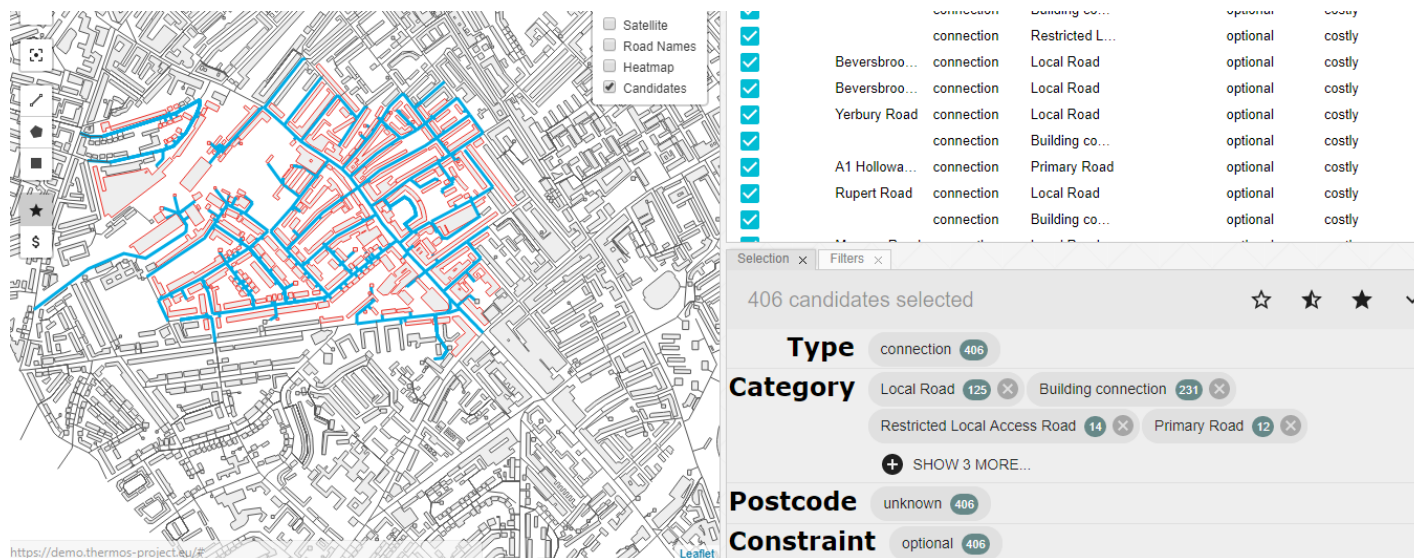
- Attīstības ātrums
- Sadales vienkāršība
- Saderība ar dažādām platformām
- Elastība lietotnei pieejamo resursu variēšanā

Lietojuma iezīmes

- Interesējošās teritorijas kartes meklēšana un skatīšana
- Kartē tiek parādīti objekti (ēkas un enerģijas avoti) un pieejamie maršruti teritorijā, izmantojot pamata karti
- Kartes rediģēšana, pievienojot/noņemot objektus un savienojumu maršrutus

Lietojuma iezīmes

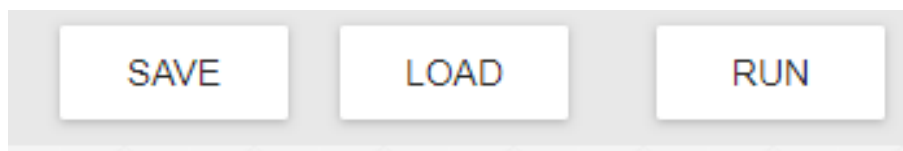
Jautājuma uzstādīšana

- Atlasiet objektus un maršrutus (pēc teritorijas vai individuāli) un iestatiet to statusu kā:
  - * **"Aizliegts"** — nevar iekļaut risinājumā
  - * **"Izvēles"** — var iekļaut risinājumā
  - * **"Nepieciešams"** — ir jāiekļauj risinājumā
- Vēlamā uzdevuma atlasīšana: "vislabākā" definējums, piemēram, maksimāli palielināt pieprasījumu var neto pašreizējo vērtību; samazināt izmešus

Lietojuma iezīmes

- Jautājumus var saglabāt un iesniegt risinātājam pirms risinājuma skatīšanas un lejupielādes

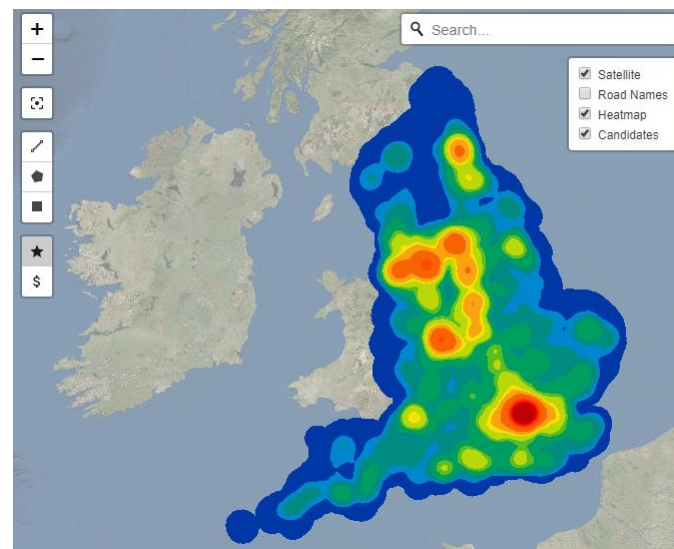

- Dažādu daudzumu noklusējuma vērtības var ignorēt, piemēram:
  - objekta enerģijas pieprasījums;
  - maršruta savienojuma izmaksas;
  - tehnoloģiju raksturlielumus.

Pievienotā vērtība

- Iekļauj **ēkas līmeņa enerģijas sistēmas kartēšanu** — mērogojama pilsētām, reģioniem un valstīm
- Ietver **enerģijas sistēmas modeļus** ar tīklu tiešu attēlojumu: **iziešana ārpus 2D siltuma kartēšanas**
- Izmanto **optimizāciju**, lai identificētu labākos risinājumus
- Bez maksas **atklātā pirmkoda produkts**, kas paredzēts vietējām varasiestādēm — nav nepieciešama dārga trešo pušu programmatūra

Pievienotā vērtība

- **Atklāto datu** izmantošana ievadēm, kad vien iespējams
- Cieša sadarbība ar **pilotprojekta vietējo varasiestāžu partneriem**, lai nodrošinātu to, ka veidojam rīkus ar visnozīmīgākajām funkcijām
- Atbalstītā izvēršana pie **replicēšanas partneriem** nodrošina ilgtspējību pēc projekta

THERMOS maksimālai izmantošanai ir nepieciešama:

- Izpratne par ēku termālās enerģijas sistēmām
- Labas vietējās zināšanas par izpētes teritoriju
- Ideālā variantā tas iekļaus piekļuvi vietējiem datiem par:
  - ēku pieprasījumu
  - piegādes vietām
  - tehnoloģijas un kurināmā izmaksām

THERMOS maksimālai izmantošanai ir nepieciešami:

- Specifiski jautājumi, kas tiek kartēti pie THERMOS funkcijām
- Pietiekami mūsdienīgs dators ar labu interneta savienojumu, vēlams, ar instalētu pārlūku Chrome
- GIS prasmes un programmatūra, lai izveidotu ziņojumus par rezultātiem

Kopsavilkums — THERMOS

- **THERMOS rīks** ir atklātā pirmkoda tīmekļa lietotne uz kartes pamata, kas ir pielāgota enerģijas plānotāju reālajām prasībām, lai paātrinātu un padarītu efektīvāku siltumtīkla plānošanu, kā arī gādātu par tā izmaksu efektivitāti.
- Tas identificē vislabāko risinājumu (atkarībā no lietotāja "*vislabākā*" definējuma), ņemot vērā pieejamās energoapgādes, pieprasījuma un sadales ceļu kopumu.
- Izstrādāts sadarbībā ar četrām THERMOS pilotprojekta pilsētām un testēts četrās THERMOS replicēšanas pilsētās.
- Notiek tā attīstība — galīgā versija ir gaidāma 2019. gada sākumā.

Pateicības

Imperial College

Prof. Nilay Shah

James Keirstead

Nouri Samsatli

Sara Giarola

Clemence Morlet

Romain Lambert

Koen H. van Dam

Salvador Acha

Axelle Delangle

Mark Jennings

Kostas Zavitsas

Miles Loeber

CSE Bristol

Josh Thumim

Tom Hinton

Richard Tiffin

Glenn Searby

Martin Holley

THERMOS

web

thermos-project.eu

email

info@thermos-project.eu

twitter

[@THERMOS_eu](https://twitter.com/THERMOS_eu)

linkedin

[THERMOS project](https://www.linkedin.com/company/THERMOS-project)

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement no 723636. The sole responsibility for the content of this presentation lies with its author and in no way reflects the views of the European Union.